

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 5

MAJ 1940

LETO XI.

Mislila je, da bo
njen Janko lahko nosil še lansko
spomladansko obleko

Zdaj pa vidi, da bo morala ne samo sebi in
možu, temveč tudi sinku kupiti blago za novo obleko

**VELIKO IZBIRO MANUFAKTURNEGA BLAGA ZA SPOMLADANSKE
IN POLETNE OBLEKE IMA VELEMANUFAKTURNA TRGOVINA**

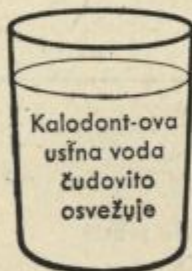
Poseben oddelek za
linolej, preproge, zastore itd.

**A.Škabernè
Ljubljana**

Rešite
svoje zobe!

Če je zobni kamen že omajal zobe, tedaj je prepozno. Storite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da se to prepreči: negujte Vaše zobe redno s Sargovim Kalodontom! „Dvakrat na dan Sargov Kalodont“ -- to ohrani Vaše zobe zdrave. Toda Sargov Kalodont mora biti, edina zobna krema v Jugoslaviji, ki vsebuje učinkoviti sulforicinoleat.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnju

Milostiva in gospa

Dobro vzgojena ženska ne dela razlike med «milostivami» in «gospemi». Dobro vzgojena dama ne kaže, da ji je do žensk iz «odličnejše družbe» več, kakor do žensk iz «skromnejših krogov». Za dobro vzgojenega človeka sploh ne obstojijo pojmi o «odličnejši družbi» in «skromnejših krogih». Življenje samo nam kaže, da je mnogo moških, ki morajo obleči frak ali smoking, da vzbudijo videz «gospoda» mnogo pa skromnih mož v delavski ali kmečki obleki, ki so po duši pravi aristokratje!

Naziv «milostiva» je v današnjih časih povsod odveč. Mirno lahko vsako

damo ogovorite z «gospo». Če se bo katera zaradi tega zgražala, vam daje le razumeti, da ni dobro vzgojena, da ni po sreču dama. Preprosti delavki in kmetici rečemo prav tako gospa. Šele če pridemo s katero dostikrat v stik, na primer z mlekarico, ki nam vsako jutro prinaša mleko v hišo ali kaj podobnega, in nas ta sama prosi, naj jo kličemo po imenu, jo smemo tako nazivati. Drugače ji pa vsekako pritiče naziv «gospa» ali «gospodična». Samo neotesana gospodinja je zmožna nagovoriti takšno žensko takole: «Hej, slišite, vi...» ali pa: «Mat', kje ste pa bili toliko časa...» in podobno.

Po tem, kako ljudje nazivajo svoje soljudi, lahko spoznate njihov značaj. Kavalir, ki vas neprestano pita z «milostivo» in vpričo vas z viška ogovarja preprosto žensko brez naziva «gospa», ni pravi kavalir. In dama, ki se vsaki razkošno oblečeni gospe globoko klanja in prijazno smehlja, medtem ko preprostejši ženski komaj znatno po-

kima z glavo, ni dama! Z vsemi ljudmi, s katerimi pridemo v stik, moramo biti enako ljubezniivi, če hočemo veljati za dobro vzgojene. Življenje samo vas bo pa še izučilo, in boste prej ali slej spoznali, da je preprosti človek mnogo bolj vdan in odkrit prijatelj, kakor pa tako imenovana «jara gospoda.» ab.

*

V knjigi «Veselo praznujmo» je krasna pesem za materinski dan. To knjigo dobite za 15 din pri upravi «Žene in doma».

Poročile so se naročnice: Gdč. Mari Marnikova z g. Francem Marom iz Ruemancev, gdč. Tonica Osojnikova z g. Savom Petričem iz Cirkovcev in gdč. Nada Pavlinova z g. Franjom Ukmarjem iz Ljubljane.
Iskreno čestitamo:

SMEH

Kariera.

Srečala sta se dva krokodila:

«Kako se godi vaši hčerki, gospod sosed?»

«O, ta je napravila kariero — iz nje je postala damska torbica!»

Ob povratku iz gostilne.

Žena: «Jože, ali pa veš kako se pravi ljudem, ki so ponedvi in ponoči v gostilni?»

Mož: «Kaj — kajpak da vem, dragica. Hehe, natakarji!»

Škrlatinka.

Janezek pride v šolo in gre naravnost k učitelju.

«Prosim, gospod učitelj, moja sestra ima škrlatinko.»

Učitelj se prime za glavo in se jezi na neprevidne starše.

Janezek hiti iz šole in pravi sam pri sebi:

«Zakaj bi mu pa pravil, da je moja sestra v dekliskem penzionatu?»

Alkohol.

On: «Moji starši mi kot otroku niso nikoli dali niti kapljice alkohola, ker napravi alkohol človeka neumnega.»

Ona: «To so imeli vaši starši prav, ampak kdo je bil potem tisti, ki vam ga je vendarle dal?»

Še na smrtni postelji učenjak.

Znani umetnostni zgodovinar Legrelle je umiral. Duhovnik mu je podelil zakramente za umirajoče in mu držal razpelo pred očmi. Umirajoči je še enkrat odprl oči, pogledal križ in zamrmral:

«Iz začetka 17. stoletja, najbrž gorenjeitalijanskega izvora. slabo delo.»

Iz šole.

Učitelj: «Torej toplota telesa razteza, mraz pa jih krči. Kdo mi zna povedati kak primer?»

Janezek: «Poletji so dnevi dolgi, pozimi pa so vedno krajši.»

Dimnikar in zamorec.

«Poglej, teta,» zakliče Milica na sprehodu, «tamle gre dimnikar!»

«Ne, to je zamorec, ta je po celem telesu črn.»

«Tako? Od kod pa to veš, teta?»

??

«Ali ima roman, ki si ga prebral, srečen konec?»

«Ne vem. Konča se s poroko.»

Dovršena

nega samo z

„ALBATRIN“

preparati

krema - milo - puder.

Po povzetju pošilja lekarna

PERENČIN, KOPRIVNICA

Prašički.

Velikomestna mama je s sinčkom na počitnicah. Deček zagleda tropo blatnih prašičkov.

Oprostite!

PFAFF

ŠIVALNI STROJI

TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

«Mama, kakšne živali pa so tole?»

«Prašički, otrok.»

«In kako se jim pravi, kadar niso umazani?»

Ne prosil!

«Ljubica moja, povej po pravici, ali sem jaz prvi možki, ki te je prosil za poljub?»

«I seveda! Kajti vsi drugi so mi ga kar ukradli!»

Z lažjo nič ne dosežeš.

«Mama, ti si vendar rekla, da bom bolan, če bom jedel potico, ki je v omari?»

«Da, Mihec, to je res!»

«Ne, mama, to ni res — jaz sem še čisto zdrav!»

Čudna zabava.

«Kaj pa bereš, Janko?»

«Jaz ne vem, mama.»

«Ampak saj bereš vendar na glas.»

«Toda jaz tega ne poslušam.»

Dober okus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajc odrasli in otroci radi Darmol

Dol. Bez. 2
Ljubljana

DARMOL

Poroka v ječi

V jetniški kapeli v Caenu je bila nedavno poroka moža, ki je bil obsojen na dosmrtno prisilno delo. Gospa E. Collinijeva je šestintridesetletna žena, ki je postala po kruti usodi res velika junakinja, srea. Njena zgodba je eden izmed tistih resničnih romanov, ki nas vselej ganejo.

Mož gospe Collinijeve je na dosmrtno prisilno delo obsojeni ubijalec Leon Collini. Živel je kot zidar v Lyonu. Gospa Collinijeva je trpela pri njem prave muke, a vendar je svojega moža imela rada. «Saj ni slab», je pravila, «prej je bolan kakor slab in zloben.» To je bilo vse, kar je vedela povedati o njegovem zločinskem življenju. Četudi jo je varal in živel s prodajno deklino, se gospa Collinijeva ni pritoževala. »Ni normalen,« je pravila, «ne morem ga pustiti.»

Pa je prišel dan, ko je Collini postal ubijalec. V neznatnem prepiru je Collini napadel svojo ljubico, jo zabodel z nožem in njeno telo razsekal. Kose trupla je zazidal v stavbo, kjer je bil zaposlen. Toda vzlic temu so njegov zločin odkrili in Collinija obsojili na dosmrtno prisilno delo.

Ves čas, ko so trajale sodne obravnave, je kazala njegova žena isto brezmejno ljubezen, ki jo je čutila do njega vso dobo njunega zakona.

«Prisegam, da je moj mož duševno bolan!» je zaklicala kot priča. «Podedoval je svojo bolezen po očetu. Če ga obsodite, zagrešite justični umor!»

Ko pa je bil Collini po dolgotrajnem boju med tožilcem, zagovornikom in psihiatri obsojen, je rekla njegova žena: «Ostala bom njegova žena do zadnjega dihljaja.»

Predsednik sodišča je v svojem zaključnem govoru imenoval pričo Collinijevo svetnico.

Ko so se za Collinijem zaprla jetniška vrata, so prijatelji in sorodniki upali, da se bo slednjič gospa Collinijeva izpametovala. Toda moč njene ljubezni je ostala neomajna. Tistih nekaj prostih trenutkov, ki si jih je prihranila pri delu — bila je strojepiska v državnem uradu v Lyonu — je vselej žrtvovala obisku v ječi. Prav pogosto jo je mož sprejel s posmehom. Toda ona se za to ni zmenila. Hotela je samo biti v njegovi bližini, hotela ga je samc prepričati o stanovitnosti svoje ljubezni in mu buditi nado, da se bo njegov proces obnovil. Ko pa se je nekaj let brez uspeha za to borila,

D. P. M. B. ...

Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč, odnosno «Hersan čaja», mešanice posebnih zdravilnih zelišč po predpisu doktorja R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija).

Po dolgoletnih izkustvih je določena vrednost «Hersan čaja», in sicer z nedvomnim uspehom

pri boleznih: pri poapnenju arterij, pri boleznih kronnega obtoka, ženskih boleznih, med menstruacijo (mesečnim perilom), pri migreni, revmatizmu, boleznih ledvic in jeter, motnjah v želodcu, pri zastrupljenju, zapeki, protinu, črevesnih boleznih, hemeroidih, pri splošnem in preneglem debelenju, zoper zgago. — «Hersan čaj» se dobi v vseh lekarnah. Vzorec Vam pošlje brezplačno:

RADIOSAN, ZAGREB, Dukljaninova 1

Reg. št. 14.091/1935

HERSAN

je dozorel v njeni duši drug velik sklep, ki naj bi razodel neizmerno ljubezen te edinstvene žene.

Gospa Collinijeva, ki se je bila s svojim možem poročila samo civilno, se je hotela dati poročiti z njim — do smrti obsojenim zločincem — tudi cerkveno. S tem je hotela vsemu svetu dokazati, da je prepričana o njegovi nedolžnosti in da hoče biti z njim zvezana tudi z zakramentom svetega zakona. Collini ni hotel spočetka nič slišati o cerkveni poroki, toda po daljšem boju se je ženi posrečilo, da se je vdal. In tako je bila gospa Collinijeva nekega dne za vselej tudi cerkveno zvezana z ubijalcem Leonom Collinijem v jetniški kapeli caenske kaznilnice.

Ko so gospo Collinijevo po poroki vprašali, ali se ne kesa svojega koraka, je zašepetala: «Naj je v ječi ali na prostosti ali v pragozdu, pojdem za njim kamor koli... Morda bo moje življenje čedalje težje, toda nikoli ga ne bom opustila.»

Ubijalec Collini je po poroki prvič, odkar je bil zaprt, dolgo in bridko jokal...

Ako

pridobite dve novi
naročnici,

dobite

svilene nogavice
tako, ko bosta
po Vas pridobljeni
naročnici plačali
vseletno naročnino

Pri nerazpoloženju? Pyramidon

TABLETE

Švila

— v najnovejši izbiri:

nove kvalitete, moderni vzorci —

MANUFAKTURA

T. Ks.

Sarivan

[LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

A. Fr. B.:

Izpoved

Ko sem bila še majhno dekletce, sem videla v svoji materi večni vir dobrote, zanesljivo tolažilo in hladilo za vse majhne «bube» in «ajse». Takrat sem zaupljivo iskala njene bližine, brez strahu in brez sramu sem ji zarila obraz v naročje in skrila svojo drobno, od sonca zagorelo ročico v njeno mehko belo dlan.

Pozneje, ko sem dorastla, pa se mi je mati mahoma odtujila. Obiskovala sem mestne šole in vedela marsikaj, česar mati ni vedela, saj je hodila komaj nekaj let v vaško šolo. V svoji mladostni nespameti sem mislila, da sem modrejša od nje in da se z njo ne morem dovolj učeno pogovarjati. Zato sem vse svoje drobne skrbi in radosti rajši zaupala prijateljicam. Materine žalostne oči so me spremljale, kadar sem s knjigo v roki hodila po sobi sem ter tja, in časih me je boječe vprašala: «Ali ti naj prinesem kaj jesti?» Kadar pa sem se, bleda in utrujena, vrnila iz šole, me je vsa v skrbeh že pri vratih okliknila: «Ali te glava boli? Si bolna?» In hitro mi je prinesla vse mogoče, da bi mi bilo udobneje.

Vsa tista leta sem mislila, da mora tako biti, da je mati zato na svetu, da streže otrokom in jim prinaša zajtrk na posteljo. In nikoli mi ni prišlo na misel, da bi vprašala: «Mama, ali te morda kaj boli?» Zaprta vase in zasanjana v svojo mladost, sem hodila mimo nje. Nekaj let pozneje sem se omožila. S solznimi očmi je gledala za menoj, ko sem v mladostni prešernosti zbijala šale.

Šele čez mnogo let, ko sem imela že sama tri otroke, sem jela videti v nji spet mater svojih prvih otroških let, večni vir dobrote, posebljeno tolažbo in ravnotežje. Nevede sem pogosteje zahajala k nji na obisk, in tako neizrekljivo dobro mi je delo, kadar me je vprašala: «Ali te kaj boli? Si trudna?» V mojem lastnem domu me ni nikoli nihče tako vprašal. Morala sem streči možu in otrokom, biti zjutraj prva pokonci in zvečer zadnja v postelji. Krenila sem bila na pot, ki jo hodijo vse matere tega sveta, ne da bi jim bilo mar hvaležnosti ali vračila. In vendar sem bila tudi jaz tako srečna, če me je vprašala: «Ali si trudna?»

Vselej, kadar sem se odpravljala k nji na obisk, sem sklenila, da ji bom stregla, da bom namesto nje opravila to ali ono delo, da jo vsaj malce razbremenim in razvadim, da se ji izkažem vsaj nekoliko hvaležno za vso skrb in ves trud, ki ga je imela z menoj. Toda kakor hitro sem prestopila njen prag, sta bili vlogi zamenjani. Jaz sem sedela, ona pa je tekala okrog, mi stregla, me tolažila in izpodbujala. Šele pri slovesu sem se spet zavedela, da nisem izvršila svojega namena, in s težkim srcem sem šla domov.

In nekega dne so mi brzjavili, da je mati hudo obolela. Pripeljala sem se s prvim vlakom in jo našla v postelji, vso bledo, izmučeno in onemoglo. Toda prvo vprašanje, ki je prišlo iz njenih ust, je bilo: «Ali si hudo trudna od vožnje?» Nekaj me je stisnilo za grlo, v čudni, okrutni sramežljivosti nisem zmogla toplejše besede.

Do zadnjega diha je posvečala otrokom vso svojo misel in skrb. Tiho in skromno je zapustila ta svet. Tiho in skromno, kakor je živela vsa dolga leta. Vse življenje je zatajevala svoje lastne bolečine in mislila samo na to, kako bi nam otrokom olajšala breme. Tako tudi v smrtnem boju ni dala glasu od sebe, le okrog ust ji je zatrepetalo nekaj grenkega, in spodnja ustnica ji je zadrhtela kakor otroku, ki hoče premagati jok. In zdaj mi je tako žal za vse dobre in svetle misli, ki ji jih nisem zaupala v življenju, zdaj mi je žal za vsako besedo, za vsako dejanje, ki jo je kdaj zbolelo, in misel, da je vse to nepopravljivo, mi kakor mōra teži srce.

POGLED NAZAJ

Veliko jeze si prihranite, če se ravnate po navodilih, ki so natiskana v prvi številki «Žene in doma», na strani 4. in 5. Vsako Vašo reklamacijo rešimo in vsako Vaše naročilo izvršimo še isti dan, ko ga dobimo. Ker je vsaka zadeva dvakrat pregledana, jo prav gotovo tako rešimo, kakor želite. Zato ne zahtevajte od nas, da Vam o tem še posebej pišemo, da smo Vaši želji ugodili. Če hočete odgovor, prosimo, priložite znamko.

Mi moramo povsod skrbno varčevati. Saj dobra veste, da nismo navzlic 30%ni podražitvi papirja naročnine za «Ženo in dom» prav nič zvišali. Saj stane dvanajst številčk «Žene in doma» 68 din, pet praktičnih gospodinjskih knjig 37 din ter dvanajst številčk «Prijatelj» s prilogami «Za pridne roke» 62 din, skupaj 167 din. Če torej niste vsega nakazali, Vas prosimo, da nam ostanek, če le morete, takoj nakažete. Znano Vam je, da moramo sedaj v teh časih ves papir in tiskarski material naprej plačati. Zato nam pomagajte po svojih močeh in pošljite, kolikor le morete. Položnica je bila priložena k prvim trem številkam. Če ste jih založili, dobite drugo pri vsakem poštnem uradu. Na to položnico zapišite «Žena in dom», uprava, Ljubljana, številka 15.490. Obenem sporočamo, da knjigo «Vedenje» zaradi vpoklica tiskarjev na večje, ta mesec nismo mogli tiskati.

UPRAVA.

JOŠTOVA MATI

eseni je moral Jošt na orožne vaje, še preden so dozorela jabolka na njegovi jablani. To se je zdelo njemu in njegovi stari materi hujše od slovesa samega.

Pred Joštovim domom je raslo pet jablan. Drugo za drugo je zasadil Joštov oče, kadar mu je žena rodila sina. Vsak sin je dobil svojo jablano, lepo raslo drevesce, ki je potem doraščalo z njim, se spomladi odelo v cvetje in mu na jesen rodilo sočen žlahten sad. Najmlajša in najlepše rasti je bila Joštova jablana, zakaj Jošt je bil najmlajši izmed sinov. Njegova jablana je rodila rdeča jabolka, ki jih je Jošt, odkar je pomnil, vsako jesen sam obral. V prvo jabolko, ki ga je utrgal, je zasadil svoje močne, zdrave zobe, nato pa je zadovoljno pomlaskal z jezikom, se blaženo nasmehnil in rekel materi, ki je stala pod drevesom:

«Čisto vinski okus imajo. Letos so še boljša, kakor lani, res, mati.»

Mati se je smehljala. Že vnaprej je slutila, kaj bo povedal, saj je vsako leto rekel tako. Ta njen najljubši, najmlajši fant.

Ko je Jošt tisto jesen odhajal na orožne vaje, se je žalosten poslovil od svoje jablane, na kateri so jabolka komaj začela rahlo rdeti.

«Kdo te bo letos obral, ti moje ljubo drevo,» je s prsti pobožal raskavo deblo, «kdo bo pokusil prvo jabolko?»

Mati je stala zraven, drobna in zgrbljena od teže let, od garanja in skrbi. S predpasnikom si je otirala solzne oči. Tako bridko je bilo za njo to slovo. Sinova tožba jo je prestresla in ganila, kakor gane vsako mater bridkost njenega otroka. Mora ga kako potolažiti. Razmišljala je in se domislila. Potem je z drobno rumenkasto roko prijela široko, dobro dlan, ki je še vedno božala deblo in rekla:

«Ne boj se, Jošt, jaz sama bom potrgala tvoja jabolka, in prvo jabolko dobiš ti. Prinesem ti ga.»

«Oh, mati, česa se vi domislite!»

Jošt se je smehljajal.

«Dobiš ga, kakor sem rekla,» je prikimala starka.

«Ampak mati,» je ugovarjal sin, «da bi vi, tako stari in slabi, zaradi jabolka hodili tako daleč! Shranite ga rajši, saj se kmalu vrnem.»

Mati pa je samo kratko rekla: «Jabolko ti prinesem. Drugo naj te ne skrbi!»

Jošt je odšel. Mati je ostala sama. Čisto sama, kajti drugi štirje sinovi so že pred leti, kmalu po očetovi smrti, zapustili dom. Drug za drugim so odšli Pavle, Tone, Peter in Janez. Zvabili so jih tuji kraji, tovarne in denar, ki se zaslužili tam. Zdaj imajo nekje v svetu svoje domove in svoje družine. Na mater, na svoj revni hribovski dom in svoje jablane so že zdavnaj pozabili. Jošt je pa drugačen. «Jaz ostanem kmet!» je pravil, ko je nosil še kratke hlače. In ostal je mož beseda. Jošt ljubi dom, čeprav je majhen in reven, rad ima domačo zemljo, četudi je ni veliko. In kako zna gospodariti in kmetovati, akoprav je še tako

mlad! Mati je lahko ponosna in srečna, da ima takšnega fanta. Zato mu je pa brez pridržkov dala celo svoje materinsko srce. Srce, ki je od izgube moža in štirih sinov komaj ozdravelo, je zdaj samo Joštovo.

Jesen je bila zlata in spokojna. Jabolka na Pavletovi, Tonetovi, Petrovi, Janezovi in Joštovi jablani so kar vidno zorela. Mati je hodila od drevesa do drevesa in jih opazovala. Najdalje je vselej stala pod Joštovo jablano. Zdaj že čisto rdeči sadeži, so se ji veselo smejali izza zelenih listov. Še dober teden, in treba jih bo potrgati, je pomislila. Jošt je večkrat pisal. Nekajkrat mu je odpisala. S svojo nerodno staro roko je počasi risala besedo za besedo na papir. Pisala mu je o domu, o vremenu, o delu na polju in o njegovi jablani. «Jabolka so že tako lepa rdeča in debela, vesel bi bil, če bi jih videl...»

Neko sončno jutro se je odločila, da bo jabolka na Joštovi jablani obrala. To delo je bilo precej naporno zanjo, pa tega ni čutila. S pobožno vznesenostjo se ga je lotila. Saj je bilo za Jošta. Ko je utrgala prvo jabolko, kakor sama srčna kri temnordeč sadež, so se ji od ginjenosti zasolzile oči. Njena misel je že videla sina, kako je vgriznil vanj in se blaženo smehljajal: «Čisto vinski okus ima, mati...»

To jabolko ponese njemu.

Naslednji dan se je odpravila z doma. Soseba je poprosila, da medtem popazi na dom in kravo. Saj se kmalu vrne. Že s prvim vlakom. Sonce je sijalo in lahen veter se je lovil v veje Joštove jablane. Materin pogled je dolgo visel na njej. Zdaj, ko je bila oropana žlahtnega sadu, ni bila nič več tako lepa in košata. «Kakor mati je, ki so jo zapustili otroci,» je z grenkobo pomislila starka. Drevo se ji je zasmililo. Stopila je k njemu in rekla tolažeče, kakor da misli, da jo drevo razume: «Veš, k Joštu grem, tvoje jabolko mu nesem. Tako bo vesel!»

Ko je v svoji edini praznični obleki šla skozi vas proti postaji, so jo znanci začudeni spraševali: «Kam pa, mati, tako hitro, kam?»

«V mesto, k Joštu,» jim je vsa zadihana od nagle hoje odgovarjala.

Ljudje so se čudili. Če bi jim povedala, da nese Joštu jabolko z domače jablane, bi se čudili še dvakrat bolj. Kakor da tam v mestu nimajo jabolk. Kje pa morejo razumeti, kako bo Jošt vesel prav tega jabolka?! Seveda mu nese tudi drugih reči, toda poglavitno je vendar to debelo, temnordeče jabolko. Prav za prav bi mu bila lahko vse poslala po pošti. Dosti denarja bi bila prihranila s tem. Toda potem bi ne bila zraven, ko bo fant vgriznil v jabolko in rekel: «Čisto vinski okus imajo. Letos so še boljša, kakor lani. Res, mati.»

Na postaji je imela dosti sitnosti. Malo je manjkalo, da ni vstopila v napačni vlak in se odpeljala prav v nasprotno smer. Takšnih popotovanj z vlakom ni bila nič vajena, saj se že dvajset let ni vozila. Slednjič so ji ljudje pomagali, da je stopila v pravi vlak. Ko je potem sedela med ljudmi v polnem kupeju, jo je misel na sina spet kmalu udobrovoljila. Gledala je skozi okno in se smehljajala. Sonce je sijalo, in svet zunaj se ji je zdel tako lep.

V mesto se je pripeljala že pod večer. Potem je dolgo iskala Joštovo vojašnico. Ljudje so ji kazali v razne smeri.

Pomlad je tu...

Prišla je v to in ono vojašnico, kjer pa Jošta niso poznali. Ko je končno vendarle našla pravo, se je že popolnoma znočilo. Tam pa so ji povedali, da Jošta zdaj ne more videti, ker je na straži pri vojaškem skladišču. Šele zjutraj bo lahko govorila z njim. Starka se je prestrašila. Na to ni pomislila. Hotela se je vrniti s prvim vlakom, da bi bila zjutraj že doma. S solznimi očmi je prosila častnike, naj ji vendar dovolijo, da še zvečer vidi sina. Samo v roko bi mu segla in dala nekaj jabolka. Kaj naj počne sama ponoči v tujem mestu, kjer nikogar ne pozna in tudi denarja nima, da bi plačala prenočišče. In sploh se ji tako muči, dom in krava ne moreta biti dolgo brez gospodarja. Toda častniki so ostali neomajni. Dolžnosti so dolžnosti. «Pridite jutri, mamica, če hočete videti sina.»

S solzami v očeh je odhajala. Zunaj je mlad vojak stopil za njo. Sklonil se je k njenemu ušesu in rekel pol tiho: «Če hočete res samo videti Jošta, mamica, pojdite naravnost po tej cesti. Našli ga boste na straži pri velikih vratih skladišča. Ampak bodite previdni, da vas kdo ne vidi, ker vojaki stražarji ne smejo z nikomer govoriti.»

«Oh, človek božji, sveta devica te blagoslovi,» se je zveselila.

Šla je kar naprej po cesti, naravnost proti Joštu. Kako prijetna je zavest: zdaj, zdaj boš pri človeku, ki ti je drag, ki ti je vse na svetu. Srce ji je veselo utripalo. Vsa utrujenost jo je minila. Njene misli so bile radostne. Kako bo Jošt presenečen, ko jo tako nepričakovano zagleda. Saj bo takoj uganil, zakaj je prišla. Prinesla mu je jabolko. Morda je samo še nekaj korakov oddaljen od nje. Tista

črna senca tam — kaj ni to Jošt? Kakor na perotih se je pognala dalje. Ne, tisto je bilo samo drevo. Toda vsak trenutek bo stala pred sinom. Njeno srce to čuti, zato tako divje utriplje. Zdaj, tam na koncu belega zidu se nekaj temni. To bodo najbrž tista vrata, o katerih je govoril vojak. Velika vrata. Hitela je. Jošt, Jošt, to boš iznenaden! Kaj ni nekdo nekaj zaklical? Ne, to se ji je najbrž samo zdelo. Zdaj spet. Saj to je Jošt! Ga že vidi! Tam pri vratih stoji! Spoznal jo je. Čudno, čudno! Morda mu je povedalo srce, da pride? Stekla je.

Tedaj se ji je pred očmi vžgalo, kakor da bi zvezda nenadoma padla z neba. Nekaj jo je sunilo in ostro zgrabilo za veselo utripajoče srce, da je omahnila in ji je zaprlo sapo. Kaj pomeni ta luč? Jošt — se — je morda — pošalil? je slabotno pomislila. Še vedno se je smehljala...

Da, Jošt je streljal. Dvakrat je zaklical «stoj!» in, ker se neznanec ni ustavil, je streljal. Takšna je vojaška dolžnost.

Ko se je Jošt sklonil nad materjo, se je ta še vedno smehljala, čeprav je bil njen smeh že mrtev, otrpel. Poleg nje je ležalo debelo temnordeče jabolko, ki je bilo v slabotnem soju žepne luči videti skoraj črno, kakor je bila črna kri, ki je v drobnem curku tekla iz starkinih prsi. Toda mati se je smehljala, in njen mrtvi, večni nasmehek je bil tako dober in lep, kakor da hoče reči: «Jošt, fant rtoj, prinesla sem ti tvoje jabolko, da boš vesel. Moje srce je pa tako tvoje, popolnoma tvoje je, naredi z njim kar hočeš...»

▲▲▲▲ Njena druga služba ▲▲▲▲

Dopolnila je komaj osem let, ko je morala nastopiti svojo drugo službo. Svoj prostor na klopi pod zapečkom je morala prepustiti štiri leta mlajši sestrici, ki je doslej ležala pri materi, a se je morala umakniti bratcu, ki je tako nenadoma prišel na svet. Nastopila je službo pestunje pri sosedovih. Sama še otrok, potreben pestunje, je mo-

rala pestovati druge.

Vselej, kadar je bila sama doma, se je skrila v kakšen kot in jokala. Neprenehoma je mislila na mater. Vedela je, da tudi mati joče, ker je ne more imeti doma, pri sebi. Hotela je premagati jok, zato si je zadajala težka, nerazrešljiva vprašanja in iskala odgovorov.

Kdo je kriv, da sem prišla na svet? Mati? Nje ni mogla obdolžiti nobene krivde. Pa saj jo je mati rodila, prav tako, kakor pred kratkim bratca, zaradi katerega je morala z doma. Ali babica pravi, da je bratca prinesla štokrlja. Tedaj mati res ni kriva. Pa vendar je mati dobro vedela, da za malega bratca ne bo prostora. Čemu ni torej štokrlje zapodila? Lahko bi ga bila odnesla kam drugam. Povsod imajo dovolj prostora, dovolj kruha in mleka. Toliko mleka, da ga nosijo v mlekarno. Zaradi te mlekarne je tolikokrat zaman hodila po vasi in prosila mleka. Takrat je hotela preklinjati, kakor je slišala preklinjati odrasle, ko so bili jezni ali žalostni. A otroci ne smejo preklinjati. Pa saj ona, mala pestunja, ne čuti, da je otrok. Nikoli ni tega čutila. Res je majhna in hodi šele drugo leto v šolo, kjer jim katehet govori, da otroci ne smejo preklinjati, da je to velik greh... In mati in oče sta ji zmerom naročala, naj bo pridna v šoli, posebno takrat, ko imajo kateheta. Da, bila je pridna. Pa ne zaradi kateheta, zaradi Petrovih škornjev je bila pridna. To se pravi, da je mirno sedela v klopi, tudi med obema odmoroma ni šla iz klopi, ker bi jo gotovo ves razred zopet dražil s «fantom». Dečki so se ji posmehovali in ji kazali svoje lepe škornje, ki jim niso bili ne preveliki, ne premajhni.

Mala Katika se je prebudila. Z glasnim jokom je predramila iz premišljevanja svojo osemletno pestunjo. Pestunja je prestrašeno stopila iz temnega kota in, da bi Katikin jok ne prebudil še Lojzke, ji je na vso moč tiščala na usta še mokro plenico, z drugo roko pa je stresala steklenico z mlekom, ki se ni hotelo ohladiti. Katika noče piti mleka. Še huje joče, in mala pestunja ne ve, da se je otrok najbrže opeknel. Debele solze so mu tekle pod okrogli podbradek tudi še potem, ko je že slastno vleknel mleko iz steklenice. A mali pestunji tečejo po licih še debelejše solze, ji polze ob nosu, požira jih, in zde se ji neokusne, grenke... Da, že spet joče, dasiravno ji je gospodinja prepovedala jokati. Pretepla jo bo, da bo vedela, čemu se cmeri. Tepena pa noče biti. Saj ni več tak majhen otrok, ki jih pretepajo za vsako malenkost. V drugi službi je že. Sama si bo zaslužila čevlje za to zimo in Petrove škornje bo vrgla na podstrešje! Peter je njen brat. In tega svojega brata pozna samo po škornjih. Nikoli ga ni videla. Umril je, ko je hodil drugo leto v šolo, kakor zdaj ona... Pa vendar, kako lepo je jokati! Vselej, kadar močno joka, se ji zdi, da se nekaj pogreza, da postaja vse okoli nje tako prijetno, toplo in mehko...

Pred tedni ji je gospodinja dejala, da je zdaj že zelo dolgo pri njih, da je že dovolj kruha pojedla in da ima tudi že dovolj močne roke, da bi se lahko učila molsti.

In odkar se je naučila molsti, nič več ne joče, tudi takrat ne, ko je tepena. Smeje se, čeprav udarci bole; smeje se, kadar ji gospodinja očita, da še zmeraj ne zna molsti, ker prinaša tako malo mleka v kuhinjo. In ko odhaja gospodinja v hlev in se jezi nad kravami, da dajejo tako malo mleka, beži pestunja v hišo, kjer se lahko od srca nasmeje. Potem pa hvaležno objema Lisko, Rdečko in Dimko, da je niso izdale. Ne, one je nikoli ne bodo izdale, in gospodinja ne bo nikoli izvedela, zakaj imajo krave zdaj tako malo mleka. To je njeno maščevanje, maščevanje zato, ker ji je prepovedala jokati.

In vendar je izvedela. Kdo ji je mogel to povedati? Saj niti mati, ki je bila zmerom tako vesela mleka, ni vedela, da ji ga ne pošilja gospodinja. Ne bo smela več molsti. In nikoli ne bo pozabila snočnjega večera. Stala je pri oknu, s Katiko v naročju, in gledala, kako prihajata po cesti proti hiši gospodinja in mati. Obe sta imeli v roki srp. Želi sta travo v koruzi. In tam se ji je morala mati zahvaliti za mleko, ki ji ga tolikokrat pošilja... Videla ju je, kako sta prihajali vedno bliže, in potem je zagledala v materini roki šibo. Vso jo je zlomila, tako jo je pretepla. Ko bi ji bila rekla vsaj besedico, eno samo besedo, zakaj jo pretepa! Pa ni izpregovorila. Le jokala je. «Zakaj me tepete, mati? Povejte mi, mati, zakaj me tepete?» je prosila mala pestunja. A mati ni izpregovorila. Še bolj je tepla in še bolj jokala. Šele ko ji je zmanjkalo šibe, je spustila njeno krilo in naglo, brez besede, odšla. Gospodinja pa se ji je smejala:

«Nisem je poklicala zato, ker si ji nosila mleko. Poklicala sem jo, da bi videla, kakšna si, in ker si mi pokvarila krave, ko si jih molzla ob vsakem času.»

Ne, potem ni več molzla. Zašto pa je zdaj kradla jajca iz gnezd. In kradla jih bo tako dolgo, dokler bo v tej službi — iz gole maščevalnosti, ker ne sme več nositi mleka, in še bolj zato, ker so ji vzeli tisto edino, kar je imela lepega: jok. Dan za dnem pobira izpod koklje na skednju še topla jajca. Nič za to, da jo včasih koklja kavsne v roko in da se ji zdi, kakor bi za njenim hrbtom vpil katehet: «Greh je krasti jajčka! Velik greh je ubijati mladiče!» Nekaj vendar mora imeti. Molsti ne sme več, jokati tudi ne. Tudi Katikine žoge se ne sme dotakniti. Tako si pač nabira grehe, dan za dnem nosi izpod koklje še topla jajčka, jih s tresočimi rokami razbija in vlačí iz njih mladiče. Nič je ne moti, ko včasih sliši tik svojega ušesa strogi katehetov glav: «Greh — storila si velik greh!»...

IZ OČETOVEGA DNEVNIKA

In zdaj si se odpeljal, ljubi sinko moj. Kam si krenil prvič v svojem življenju? Tja k dedku in babici. Ko bi bil vsaj nekaj starejši, bi ti jaz razložil ime tistega prijaznega kraja. Seveda bi bilo to le ugibanje; kako bi mogel vse to brez starih listin! Ampak ti, sinček moj, bi že razumel moje negotovo razlaganje, nedvomno bi se pričel od srca smejati, in jaz bi bil presenečen, ko bi se lahko veselo smejal s teboj.

Koliko šuma in ropota in poti je bilo predvčerajšnjim, na dan tvojega odhoda! Treba je bilo pospraviti vso tvojo drobno prtljago. Kar sedem sto reči potrebuje takle možiček. In potem smo te oblekli za potovanje. Bil si kakor kakšen kraljevič iz devete dežele. Nu, jaz ti pa vendar nisem hotel dokazovati, kako si mi všeč.

Peljali smo se na kolodvor. Že sem sodil, da te nekoliko gane skorajšnje slovo. Nisi gledal skozi okno tramvaja, niso te presenečale mnoge luči. Tudi drugih sopotnikov nisi opazoval. Zabaval se nisi, kakor je sicer tvoja navada, ne z menoj ne s tujimi ljudmi. Molče si zrl predse. Tu in tam pa si se vzravnal in si podrgnil svoj obrazek ob mojem licu. Kako rad sem te imel!

Slovo. Vedla sva se kakor prava moša. Dal sem ti roko in rekel hladno in ravnodušno: «Na svidenje!» In ti si položil svojo ročico v mojo roko, ne da bi se kaj posebno menil zame. In že si se spet igral z onim fantičkom, ki je potoval s teboj. Brez besed sva se imenitno razumela, čeprav sem bil jaz tako star, in ti tako zelo mlad. Starostna razlika naju ni razdvajala, nasprotno, združevala naju je. Najini srca sta bili brez vseh pomislekov. Prav nič si nisva mahala z rokmi. In ko je vlak krenil s postaje, si zdrknil s priklopne mizice ob oknu v mamino naročje, jaz pa sem se obrnil in šel nazaj v mesto. Dobro je tako.

Od predvčerajšnjega dne imam časa dovolj, da razmišljam o tebi. Venomer se spominjam, kako ti srečno poteka sleherni dan. Zarana, ko sem še ves zajet od težkih sanj, že pričneš brbljati in mi grebeš po obrazu. Potem se ti zahvalim in te poslušam. Ti govoriš. Kaj vse uide tvojim ljubeznivim ustnam! To še niso prave besede, razen «babe», in vendar mi sleherno jutro razodevaš prav ponosno vrsto neznanjih, skrivnostnih izrazov. Jaz jih ne morem pa ne morem razumeti. Nekoliko slutim, da so podobni moji materinščini, toda: mar vem, kaj hočeš z njimi povedati? Sicer pa nekoliko že vem, kakšna čustva hočeš izraziti: dopovedati hočeš, kako se veseliš življenja, kako veruješ v življenje. Pogosto zakričiš visoko kakor divji bojevnik, ki kliče na boj. Sodim, da te lahko zavidam: Zavedaš se, da znaš krotiti svoje življenje. Tekaš naokrog, zelo si se izpremenil, vse drugače kakor pred pol leta dirjaš po sobi in veš, kaj hočeš. Zdaj že poznaš predmete, ki so ti dragi. Na gramofonu venomer odpiraš vratca in vselej želiš sam navijati. Potem poznaš omaro, kjer je perilo — na tla z njim! In takoj tudi uresničiš svoje hrepenenje. Zdaj veš, kje se lahko tako dobro skriješ, da te komaj najdem. Pogostokrat seveda ne prispem prav hitro do odročnih skrivališč. Ali tedaj se postaviš kar ob steno, si zakriješ z ročicami oči in verjameš, da te je stena vzela vase. In ješ. Tu se ni nič posebno spremenilo. Tvoja jedila so zdaj nekoliko krepkejša, malce mesa ti primešamo, in ti ješ dolgočasno in površno, vedno tako. In spiš. Zdaj nikakor ne moreš več zaspati brez rjavega medvedka, ki ga imaš v naročju. Sicer pa, dragi moj poldrugetnik, še vedno spiš začarano kakor dojenček.

Četrta leta je že tega, kar se igraš na otroškem igrišču. To ti je sreča brez primere! Tu in tam kar izgineš, potem te najdem daleč stran. Stojiš nekje na zeleni trati, in tvoje oči gledajo nekam po planjavi, kakor da so pravkar odkrile, kaj je daljava in kaj je čas. In če te ne najdem na trati,

si šel pač v grmičje, ki obkroža otroško igrišče. Tu prisluhneš ptičjemu petju. Čudovito, fant moj, žvižga tistile žoltokljunec v črni sukajici. Mar te ne spominja očetovega žvižga? In koplješ se. Prejšnje čase je bilo kopanje jako važna zadeva, zdaj je to nekaj čisto vsakdanjega. In potem pride večer, in je treba v posteljo. O, to že dobro veš, kaj se pravi, kadar zazveni zavesa, in kadar se v tvoji sobici zmračí, grem z roko čez obrazek in zaprem vrata. To se pravi: zaspati! Potem zaspiš, tvoja desnica se je zarinila v voljno krzno rjavega medvedka, srednja dva prsta leve pa si vtaknil v usta. Ko mine četrta ure, pogledam k tebi, in takrat spiš, globoko spiš. Takrat molim zate.

Kako molim? Prosim, da bi nikoli ne lagal. Prosim, da bi bil moj fant resen in vesel. Kajti sodim, da resnoba brez veselosti ne more roditi pravega sadu. Prosim, da bi veroval v Boga. In še to prosim, da bi bil vse življenje delu zvest, potem pa zaključim svojo molitev s poslednjo prošnjo: «Spoštuj, kar je treba spoštovati! Ne bodi domišljav, bodi skromen, toda nikar ne pozabljal, da moraš biti kljub ponižnosti ponosen! Oboje moraš preudarno tehtati!»

Radost in bolečina se bojujeta v meni, odkar si me zapustil, četudi le za tri tedne. Veselim se, da se ti tam pri dedku in babici tako dobro godi. Boli me pa, da te ne čujem peti, brbljati, jokati in se smejati. Kam je šla pesem, kakršno poje cvrček za pečjo? Kam se je umaknila zmedena govornica, polna velikih skrivnosti? Kje je smeh, podoben smehu grlic in golobov? Kje je solza, najbridkejša, ki jo lahko človek izjoče, ker je še ne proži razum, ki zna bolečino uvrščati v večni red dviganja in padanja? Naposled pa se spet veselim, in to moje veselje je velikansko: veselim se, da se spet vrneš k meni.

(W. W.)

MISLI

Srce žene mora zdraviti, kjer drugi ranjujejo.

*

Samo tistemu pokažite trnje, ki ima oči za rože!

*

Če je človek vesel, je vseeno, ali je mlad ali star, reven ali bogat — on je srečen.

*

Ura trpljenja je daljša, kakor dan veselja.

*

Starost ima večkrat slabe oči, vidi pa dalje, kakor dobre oči mladosti.

*

Delati se neumnega v pravem trenutku je znak modrosti.

«Veste, pripogibljem se pa vendarle že težko,» mi pravi ona sredi velike delavnosti prirode, ki mora zdaj tudi v najmanjšem vrtičku naselbine ob velikem mestu delovati tako rekoč kar v treh posadah. Ženica mi izroči čez plot šopek spominčic in mi pravi: «Dajte te cvetlice v vazo! Sodim, da me jutri ne bo več tul!»

Tako se začasno poslavlja mlada žena. To ni lahko slovo, čeprav mi njene oči veselo pomežiknejo. Dasi je zelo ravnodušna, se vendar dobro zaveda, kaj se bo zgodilo. Že zdaj je vključena v veliko vojsko čakajočih mater, in zdaj je treba poguma, da bo vzdržala, kadar se tudi na njej izpolni svetopisemska beseda: njena ura je prišla.

Nič ne pomaga statistika, ki nam pravi, da se devet in devetdeset odstotkov porodov obnese srečno in normalno. V bodoči materi straši živo bitje. Nevidno življenje trka ob stene mračnega bivališča, in mati je prevzeta od čisto prirodne bojzani.

In taka reč se prenaša na druge. Tudi oddaljen sosed čuti neko napetost. Jajčarica pokaže s palcem na njeno hišico: «Nu, kako je pa kaj z njo?» In mlekarica ropoče s svojo posodo, obrne nos v zrak in trdi, da je pravkar čula nekaj malega vpiti.

Toda tako daleč vendar še nismo. Krasno jutro se javlja s svojimi fanfarami. Sredi tišine se čujejo koraki po poti, ki je še vsa rosna. Spredaj stopa mlada žena, neprespšana in bleda, vstric nje mladi mož, njena opora, ves vesel v slutnji bližnjega dostojanstva. Za obema stopa preudarno bodoči dedek z majhnim kovčegom v roki. Iz sosednjih hiš gledajo ljudje, ki vse tri spremljajo z lepimi željami.

V dnevnem vrvežu izgine ta slika. Zvečer pa se je spet spomnimo, ko pozvoni zvonec na naših vratih. Nekoliko mračen je prišel mladi mož z dela. Zdaj prosi, da bi smel pri nas telefonirati. V pogovoru ne izve še nič določenega. Je pa ves potolažen, ko mu rečemo, da se lahko posluži te pridobitve moderne tehnike, kadarkoli hoče, in da bomo tudi ponoči vedno pazili na telefon.

Kakor da se je oglasil čriček, zazvoni telefon v zgodnjem jutru, odločno, skoraj bojevito javlja svež glas — predstavi se nam za sestro Ano — da je deset minut po polnoči prišel na svet krepak fantič.

Zunaj se blišči svet. Španski bezeg otresa v jutrnjem vetrcu roso s svojih težkih cvetov. Samo on morda pozna navdušena čustva, ki so nemara prešinjala angela oznanjevalca, ko je stopil doli k pastirjem in postal glasnik tolikanj veselega sporočila. Mladi oče, ki je nadvse srečen, nas seveda obvezuje, da si bomo čimprej ogledali ta enkrat majhni čudež prirode.

Spokojno stoji veliko poslopje porodnišnice. Vrtovi in vrtički, ulice in ceste, kanali in industrija, vse je tam naokrog v širokih pasovih.

To je hiša ženâ v dvojnem pomenu. Prvič za tiste, ki boječe in plašnih oči poromajo skozi velika vrata, da bi po desetih dneh sijočega obraza z živim svežnjicem v naročju spet zapustile to palačo. In potem za one, ki se odločno in podjetno pripravljajo za odgovorni poklic, ki mu pravimo: babištvo.

V tej palači babic niso častitljive matrone v težkih volnenih oblečilih. To so belo oblečene mladostne postave, še čisto v zanosu lastnega življenja, ki mirno in varno izvršujejo svojo službo v «tovarni ljudi».

Pa četudi ne moremo naravnost trditi, da bi tu prihajali na svet dojenčki kar na «tekočem traku», jih vendar prihaja dan za dnem in teden za tednom — zlasti še spomladi, ko je v porodnišnici najvišja konjunktura — toliko na svet, da je kar čudno, kako gre vse to lepo v redu. Jaslice se vrstijo za jaslicami po velikih sobah, kjer ležijo porodnice. Mnogo glasov se venomer družijo v svojevrstni koncert, ki izraža srečo nad življenjem samim.

Tisti v jaslicah počivajoči svežnjiči so skoraj vsi enaki, ne moreš brž razpoznati, kateri je Mlinarjev in kateri Kobentarjev.

Toda zdajci stopi na plan sestra Ana. Brhka, odločna, lahkotnih kretenj, poprime posamezen svežnjič, ga ogrne in obrne, ravna z njim kakor z mehkim testom, ovije ga in ga podrži pokonci ob levici: «Tu imate svojega sina, nečaka in vnuka!» Kakor v odobravanje se čujejo najrazličnejši vzkliki: «Kako srčkan, zlatkan! Pa kakšne laske že ima! Ampak tisti nosek! Čisto tak je, kakor očka, kadar zazeha!»

Dojenčka pa prav nič ne gane. Kadar ima oči razprte, gleda neumno na ves ta vrvež. Kadar pa spi, ne razodene nobena njegova mišica, da se je pred njim pojavila vsa njegova bodoča vzgoja v podobi pesti, ki ga bodo nekoč čvrsto poprijele, in v glasovih, ki utegnejo nekoč zarjoveti, pa v rokah, ki utegnejo biti krepke in spretno. Za zdaj pa so oči bodočega vzgojiteljskega zbora vse rosne od ganjenosti in šepetejo ustnice same hvalospeve v čast ljubkemu, nedolžnemu bitju.

Opazovalec, ki ga z dojenčkom ne vežejo sorodstvene vezi, se nauči v teh minutah, ko se tu vrši parada bodočih usod, spoznavati, kako so čustva zavzeta. Spogleda se s sestro Ano, in v njenem spogledu je popoln sporazum, ki hoče reči: «No da, bo že šlo!» Sestra Ana, ki pravkar razkazuje drugega otroka in ga drži v naročju, ne misli prav nič posebnega pri posameznih svežnjičih. Vsi so že romali skozi njene delovne in krepke roke. Vsakemu izmed njih je položila trak s številko okrog vratu, pri vsakem je poskrbela, da ne more nastati zamenjava. Občudujemo umerjenost sestre Ane, ki venomer razkazuje svoje »rekrute«. Njej je prav vseeno, ali so prišli na svet komaj poltretjo kilo težki, ali pa so kot težki prvorojenci izžrpali mater skoraj do smrti. Kakor povsod, odločuje kakovost, odpornost in predvsem požrešnost. Tisti, ki najbolj krepko pije, bo dobil dirko. In tako se lahko zgodi, da bo novorojenček, ki je prišel pre zgodaj na svet in ga je treba polagati v vato, v kratkem posekal onega tam, ki je privekal na svet s petimi kilogrami žive teže.

Poslovimo se od teh drobnih obrazkov, pomežikujočih ali spečih oči, tulečih ali zevajočih usten, ohlapnih ličec in vzbočenih čel, poslovimo se od svetlolasih ali temnih, okrogloličnih in dolgoglavih bitij. Tudi matere imajo pravico, da jih občudujemo. Spokojno ležijo v belih posteljah. Sveži šopki dehtijo ob njihovih glavah. Zdaj se lahko pogovarjajo z nami in ravnodušno sprejemajo čestitke obiskovalcev. Zaskonski možje, ki smejo ob urah obiska priti pogledat, morajo brž spet odriniti, da kupijo to in ono. Strahu ni več: kakor da je veter odpihnil vse bojzani.

«Je bilo hudo?» vprašamo obotavljaje se. In junaški odgovor se glasi: «Pri zobozdravniku je hujše!» — «Nu, saj to sem vam vendar že vnaprej rekla!» se javlja vmes sestra Ana. Tleskne z rokami in zapoje s svojim svetlim, bojevitim glasom: «Ura obiskov je pri kraju!»

(Ilza Molzahnova.)

MATI JE BOLNA...

Včeraj se je hipoma ustavilo glavno kolo gospodinjstva. Prejšnji dan je stala mati še ob likalni deski. Tožila je sicer že, da jo glava boli in se čuti zelo utrujeno, toda nismo mislili, da je to kaj resnega.

Da se je bližala nevarnost, smo razumeli še le potem, ko se je mati drugo jutro tiho in vsa bleda kakor vosek zgrudila.

Oče se je trudil, da bi omedlelo vzdignil in jo položil na zofo. Hčerka ji je, govoreč najsladkejše besede, odpela obleko, odrasli sin je tekel po kolonjsko vodo, in oba najmlajša sta začela jokati.

Na srečo je mati že čez nekaj minut odprla oči in pomirila rodbino, češ da je že prešlo in je spet vse dobro. Nato je oče odredil, da Katrica ne sme iti v pisarno, da jo bo sam pri šefu opravičil, da je treba poklicati zdravnika in tako dalje. Potem se je prvikrat, odkar se je oženil, namazal sam kruh z maslom in hitel v urad. Tudi sin gimnazijec je zbežal s knjigami v šolo.

K obedu so prišli — izjemoma — vsi točno. Ko je bila mati zdrava, tega ni mogla doseči vzlic opominom in prošnjam. Oče je prinesel steklenico krepčilnega vina, sin je kupil iz svojega denarja nekaj cvetic. Mater je vse to globoko ganilo, zakaj v tem pogledu ni bila prav nič razvajena.

Seveda Katrica ni skuhala kosila pravočasno. Obisk zdravnika, nakup zdravil, živil itd., delo, ki ga ni bila vajena, vse to jo je zamudilo.

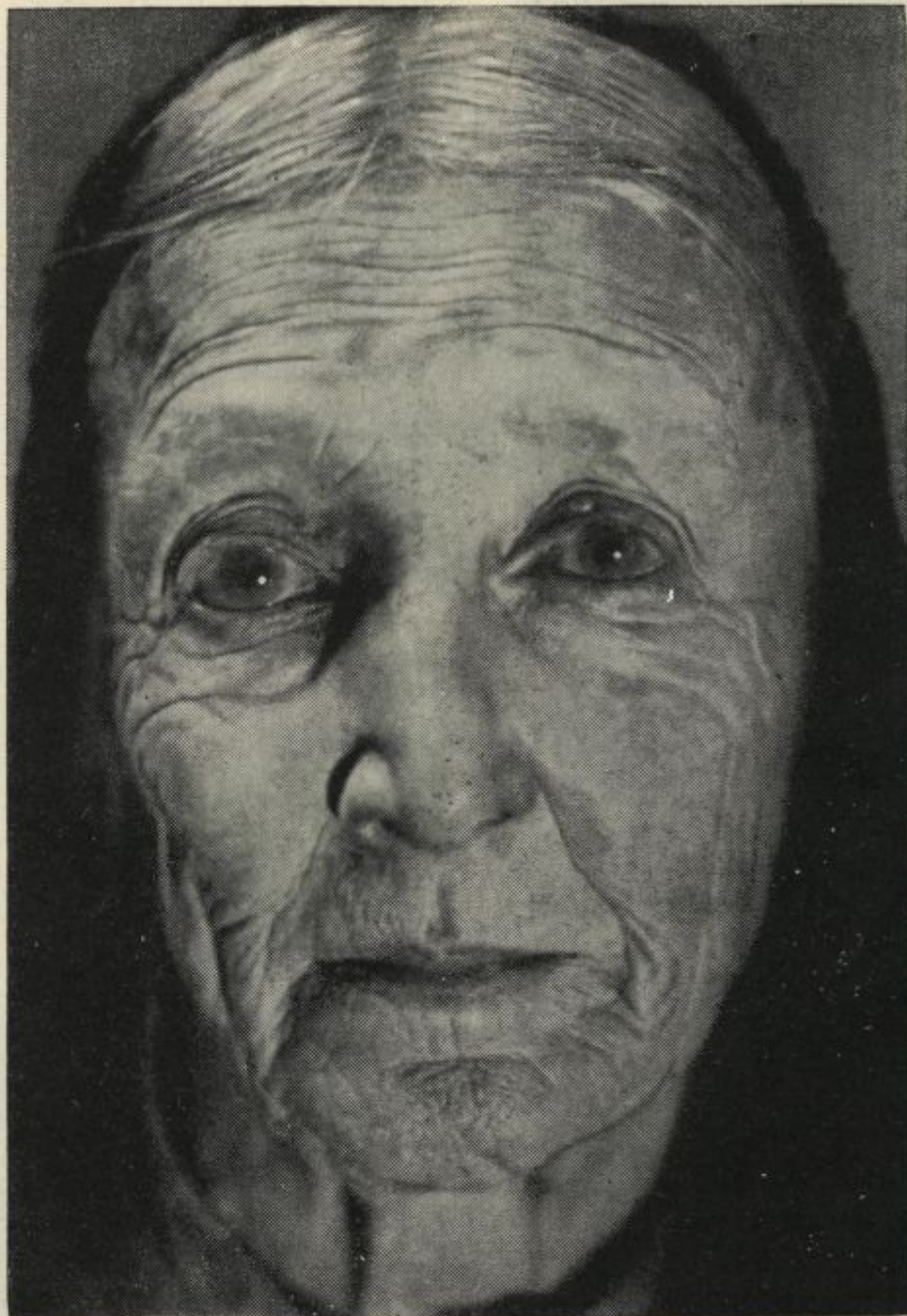
Njen brat ji je hotel ponagajati, češ da je bil že večkrat kdo v rodbini bolan, pa je mati vendar vse opravila. Toda prvič se ni prepiral s sestro. Da, brez mrmranja je pojedel krožnik juhe, ki je bila preslana.

Oba najmlajša danes prvikrat nista pri vratih zvonila kakor divjaka, prvikrat sta si skrbno pred vrati osnažila čevlje in sta bila tiho, nista se prepirala, dokler ni bilo treba spet v šolo.

Oče se je odrekel svojemu opoldanskemu spanju; sedel je pri materini postelji, jo spraševal, kako ji je, ji pravil o uradu in si prizadeval, da bi izvedel, kaj bi si morda želela.

Ko je moral potem oditi, jo je poljubil in ji stisnil roko. To se že dolgo, dolgo ni zgodilo. Katrica je najprej vse lepo po stanovanju pospravila, potem pa je sedla k materi in krpala nogavice. Glej, glej! Delo, ki ga je prej tako zaničevala, ji je šlo gladko od rok. Nad nobeno veliko luknjo se ni spotikala.

Zvečer so vsi lepo sedeli skupaj, skušali mater z lahkimi pogovori zabavati

in šli zgodaj spat, da bo imela tudi mati mir.

Pri tem so vsi prisegali, da se bodo odslej vse bolj ozirali na materino zdravje in jo bodo po najboljših močeh razbremenjevali. Vsak rodbinski član je spoznal, kako neizogibno potrebna in nepogrešljiva mu je mati, kako nesebično je vedno delala za vse druge, nikoli na sebe mislila in — kako malo so bili doslej do nje obzirni. Odslej mora biti to drugače.

Le zakaj mora dobra, vsak hip za pomoč pripravljena mati šele zboleti, da rodbina spozna, da ni težko izkazovati ji ljubeznivosti in ji pomagati?

Prav zaradi tega, ker mati nima nikoli osebnih zahtev, ker nikoli ne zahteva nikakih žrtev, je tem bolj srečna, če ji prostovoljno posvečamo nekaj pozornosti in požrtvovalne ljubezni.

Tako hvaležen ni noben otrok, kakor zna biti hvaležna mati.

Ne sme nas šele njeno obolenje poučiti, koliko stori mati iz leta v leto, ne da bi pričakovala kako protiuslugo, kaj šele hvaležnost.

Tudi bi se ne smelo nikoli zgoditi, da bi se morale materine oči za vedno zapreti, da šele potem rodbinski člani spoznajo, kakšen biser so imeli v svoji sredi.

NEZNANI MATERI

V vseh državah imajo spomenik Neznane vojaka. Domovina je proslavila brezimne sinove, ki so ji plačali slavni davek krvi. Zakaj še niso bile proslavljene brezimne matere, ki so narodu sinove rodile in žrtvovale? Kajti kaj je dobljena bitka — pravi neki velik vojskovodja v primeri z bolečino matere nad padlim sinom?

Zakaj države še niso postavile spomenika neznani materi? V vseh državah so vklesali v kamen podobo slavni poedincev, ki so si pridobili zaslug za domovino. Po-

vsod imajo spomenike velikih državnikov, učenjakov, umetnikov in vojskovodij. Toda kdo se bo spomnil mater, katerih pravljice in uspanke so prve navdihovale narodne veleume? Kdo je proslavil mater Platona, Beethovena, Edisona? Vsi narodi bi morali postaviti spomenik svoji Neznani materi. Naj ji pravimo mati, mamica ali mama — vse so vtelesenje večnega materinstva narave. Proslavimo danes neznano mater s preprostimi besedami slavnega sina:

1. Mati,

tvoje srce je polno sil, in vse hočeš dati iz sebe. Tvoje srce je lepo kakor samostan, kjer vsi menihi kleče in pošiljajo svoje molitve k Bogu.

2. Mamica,

ti si zrak in sonce, si jutro in delo. Ti mi daješ prve misli, tvoja nežnost mi daje prve občutke sreče.

«V dvanajstih letih sem te razumel, mati. Začel sem pojmovati naše mestece in naš mali dom: v dvanajstih letih sem te zagledal.

Nosiš belo čepico, črn životek, moder predpasnik. Hodiš po našem malem domu, oskrbuješ domačijo, kuhaš — mati si.

Zgodaj vstajaš, pripravljáš kavo in potem me prideš vselej buditi. Slišim tvoje korake na stopnicah: to prihaja dan in šola — in tega se ne veselim preveč. Toda odpiráš vrata: tu gre ma-

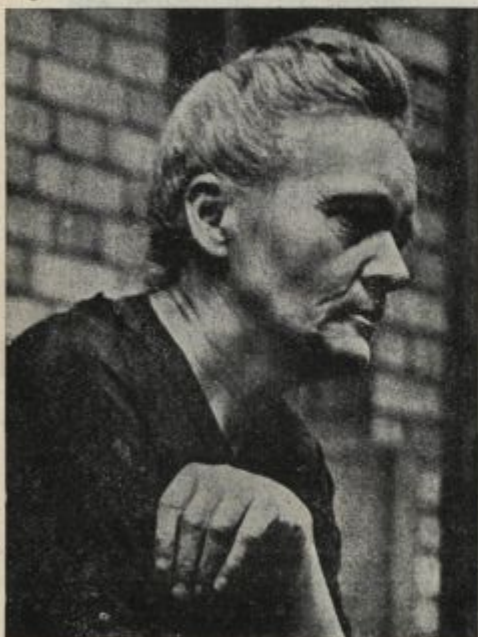

3. Mama,

neprestano opravljáš preprosta dela. Pri vsakem izmed njih gledáš že na prihodnje, greš za njim rada in tiha. Tvoje roke niso nikoli prazne.

4. Mami,

ljubiš me kot cilj vseh stvari. Vse druge tvoje misli so misli vseh žen, kar jih živi, ne da bi vedele zakaj, pač zato, ker so začele živeti.

ma in z njo pogum in dobrota. Odpiraš okno — zrak in sonce — to si prav za prav ti — in ti si tudi jutro in delo. Ti mi daješ prve misli, tvoja nežnost mi daje prve občutke sreče.

Kako si marljiva, mama! Očetovo delo nas preživlja — tvoje nam ureja življenje. Hočeš, da bi mi ničesar ne pogrešali. Vse tvoje telo, tvoje roke in oči izžarevajo to skrb. Čutimo, da so to služabniki našega življenja in tvorci naših radosti. Pomivanje, pospravljanje, kuhinja, metla, perilo, šivanje. To so preprosta dela, ki jih opravljaš neprestano. Pri vsakem izmed njih gledaš že na prihodnje, greš za njim rada in tiha. Tvoje roke niso nikoli prazne.

Kadar sediš pri mizi, mati, živaš in premišljaš, premišljaš. Dobro vem, na kaj misliš. Tvoje misli so podobne drevoredu starih lip, in ti se tam izprehajaš. Misliš na srajco, ki jo šivaš, na telovnik, na hlače ali na večerno juho. Praviš si: ob petih bom morala narezati zelenjavo za juho. Ulica vstopa v tvoje misli; misliš na včerajšnji, na današnji, na jutrišnji dan, na čas, ki hiti in mineva, ne da bi mi to opazili.

Toda največ misliš na svojega otroka. Vse druge tvoje misli so misli vseh žen, kar jih živi, ne da bi vedele zakaj, pač zato, ker so začele živeti. Kakor hitro pa misliš na mene, mama, postaja tvoje življenje nujnost. Tvoje srce je polno sil, in vse hočeš dati iz sebe. Tvoje srce je lepo kakor samostan, kjer vsi menihi kleče in pošiljajo svoje molitve k Bogu, da bi mu izrazili, kako zelo ga ljudje ljubijo.

Ljubiš me kot cilj vseh stvari. Zaklad sem ti, katerega ti je zaupala narava,

rekoč: Žena, dala sem ti sina, in ti ga boš naučila spoznavati moje zakone. Položila sem ga v tvoje naročje, ker sem dobra, in zato, da ga boš učila spoznavati mene. Mati, nisi navadna žena, ki

šiva in premišlja, ti si mati otrokova. Zbiraš svoje moči in delaš za narod, ti katera pripravljaš človeka.»

(Charles Louis Philippe.)

Matere

Matere imajo samo eno skrb, to je njihov najstarejši ali njihov najmlajši. Živijo skromno, malo-besedno in pohlevno ob strani svojega moža, ki je morda brezobziren svojeglavec in hoče imeti vedno in v vsem prav. Pred njim se počasi, neopazno zapro same vase, postanejo majhne, skoraj ugasnejo. Toda levinje so, kadar gre za nje ga, za najstarejšega ali za najmlajšega, za njihovega miljenčka, s katerim je oče zmerom navzkriž. In če bi ga ves svet ne razumel, o n a ga razume. Njemu ni nikoli treba, da bi ji kaj razlagal ali pojasnjeval. Mati ve, da je drugače mislil. Če ga pa teden dni ne vidi, pravi očitajoče kakor zapuščena ljubica: «Prav nič mi več ne daš vedeti o sebi!»

Kakor so nebesa v velikem, praznem svetovju, so nebesa v njenem srcu. Tudi če bi se mogla samo še opotekati ob palici, bi prišla k njemu, kjerkoli bi bil, samo da bi ga zopet videla. «Samo za trenutek. Saj že grem.» Zakaj ni ga samo rodila, vzgojila, branila in ljubila: on je vsebina njenega zaskrbljenega in prejokanega življenja. Njen sin!

Govorje mu, ki v nesreči liva sam!

Dokler nam sonce sreče jasno sije, se prav za prav niti ne zavedamo resnice tega Gregorčičevega verza. Živimo lahko prijetno, navezujemo in razvezujemo stike z ljudmi, kakor nam je ravno prav. Ne ogiblujemo se družbe, če nam je prijetna, pa tudi ne pogrešamo je preveč. Ako je človeško srce prepolno radosti, se zmeraj najde družba.

Hujše je, kadar življenjski obzor zatemnijo oblaki, kadar udari strela in stre usoda človeško srce. Takrat nam ne zadostuje družba veselih tovarišev ali tovarišic, takrat šele razumemo in ocenimo, kaj se pravi imeti «svojega» človeka. Ljudje iščejo smehljaj, ni jim prav, če smo otožni, če smo slabe volje. Iščejo radost; kaj jim je do naše bolelosti, do naše žalosti? Ta ali oni bi se morda celo posmehnili — ušel bi mu morebiti krivičen, žaljiv očitke...

Tudi če bi nas kdo zares pomiloval — bi bilo to samo površno sočutje. Vsi vemo: trdo usodo more prenašati z nami samo človek, ki je v resnici «naš».

Kako vse drugače je človeku, ki ga je zadela zla usoda, pa se lahko zateče k ljubečemu srcu, se mu lahko zaupa ali se z njim posvetuje — z njim, ki mu je blizu, ki resnično z njim čuti, ki ga zaradi tega tudi dobro razume!

Koliko laže je biti bolan, ako nam blazino popravlja, zdravilo podaja ljubeča roka, ako bedijo nad našim spanjem odkritosrčne, zveste oči!

Vsi vemo, kako važno vlogo igra v našem življenju tolažilna beseda, ki nas krepi, kako zelo potrebujemo večasi stisk vdane roke! In človeka, ki nas v bedi ne zapusti, ki nas potolaži, razveseli in podpre...

Srečen tisti, ki se lahko v vsaki življenjski nevihti zateče pod streho ljubečega srca! Gorje tistemu, ki v nesreči ostaja sam, predan na milost in nemilost zlobi usode in sveta!

Čisto vseeno je, ali bije tisto zvesto srce v mladih ali v starih prsih, ali je ljubeča roka voljna in gladka ali pa raskava in uvela. Vseeno je, ali nam drago oko žari v mladostnem ognju ali pa je že globoko vpadlo... Segreje srce s tisto blagodejno toploto, ki je človeku v življenju tako zelo potrebna! Čim dalje, tem bolje spoznavamo, kako je prav za prav odvisno od takega človeka vse to, kar imenujemo srečo in blagor, vse to, na kar se moremo v življenju zanašati. Brez njega je vse puščeno, žalostno in prazno. Ako imamo takšno srce, na katero se moremo zanašati, pri katerem se lahko ogrejemo v mrazu neuspehov in drugih življenjskih tegob, ga moramo ceniti, spoštovati in čuvati nad njim! Skušajmo tudi v njem tu pa tam vžgati iskrico čiste radosti s tem, da smo ljubeznivi in mu pokažemo, da se zavedamo njegove vrednosti in da

ima tudi v našem srcu mesto, katero si zasluži...

Plamenček, ki naj greje, potrebuje hrane. Vse, kar naj blaži, potrebuje vzajemnega ljubeznivega priznanja.

Bodimo zanesljivi tam, kjer se hočemo sami na koga zanesti, ljubimo tam, kjer naj nas zvestoba v življenjskem boju podpira! Cenimo in spoštujemo «svojega» človeka, katerega nam ne nadomesti sebičnost in tujinstvo sveta, ne ranjujmo lahkomišelnost srca, pri katerem bomo iskali tolažbe in okreplila, ko nas bo zadelo gorje, pomoč, ko nas opusti sreča, ko nas

obišče bolezen, skrb, neuspeh ali nesreča.

Ne ubijajmo ljubezni z zlo, trdo besedo, z brezobzirnim, nehvaležnim vedenjem. Ne ranjujmo zvestobe z lahkomišelnim igranjem z zvestobo, z brezobzirnim dobičkarstvom, z grdo sebičnostjo. Za izgubljene zaklade čustev ni tako lahko najti nadomestila; prav v teh rečeh je usoda strašno skopa in neprivoščljiva — le malokdaj obdaruje dvakrat istega človeka.

Človek, ki pravimo, da je «naš», naj tudi srečo z nami uživa. «A srečen ni, kdor srečo vživa sam!» pravi Gregorčič v svoji lepi pesmi «Sam» in jo zaključuje:

*«Kdor pa srečo vživa sam,
naj še solzé preliva sam!»*

A. Dlabačeva:

SE ZNATE OBVLADATI?

Ne vihajte prezirljivo svojega lepega noska in ne recite: «To je vendar vsaki ženski prirojeno!» In vzlic temu je malo žensk, ki bi se znale dobro obvladati. Strinjamo se z vašim ugovorom, da se je kaj lahko obvladati ženski, ki ji ni treba skrbeti za nič drugega kakor za svojo lepoto. Toda ali ne mislite, da bi se morali tega obvladavanja naučiti tudi vi, ki vam vedno nove skrbi zarisujejo na čelo nelepe gube?

Dobro veste, da gospa ali gospodična ne sme nikoli preveč hiteti, in vendar hodite čez ulice z naglim korakom, in v vaših očeh in pod premissljujočim čelom čita vsak vaše skrbi.

Zvečer greste v gledališče, lepo oblečeni, veselite se na trenutek zabave, pa se ji vendarle ne znate popolnoma predati, zakaj prve besede, ki jih govorite prijateljici v gledališču, se tičejo velikosti zaloga živila itd. Pri predigrju se spomnite, da se vaš sin gotovo ne bo pripravil za šolo, če niste doma. In tako kvarite po nepotrebnem zabavo sebi in svoji družbi, ki kmalu

opazi vašo duševno neprizornost. In vendar je bistvo ženskega čara to, da zna ženska pozabiti na vse svoje lastne interese in se posvetiti tistim, ki so se z njo sešli, da bi preživeli prijeten popoldan ali lep večer.

Vzemite si za zgled moške, ki jih vidite zvečer v družbi. Vidite, da je med njimi prav malo takih, ki imajo manjše skrbi, kakor so vaše, pa si vendarle prizadevajo, da bi mislili samo na pričujoči čas. Mar mislite, da ni lepa umetnost, če zna človek doseči, da se misli pokotavajo njegovi volji? In za to ni potrebno nič več, kakor naučiti se pozabljanja.

Noči brez spanja, prečute v premissljevanju skrbi, so samo posledica tega, ker se ne znate obvladati. Naučite se, da boste manj mislili na neprijetnosti, se bolj veselili prijetnih in lepih reči in pozabljali na skrbi. Skrbi so res strašen črv, ki gloda v človeških možganih, toda moramo se mu upirati in ne vedno misliti nanj. Ne prestando misliti na skrb, nič ne pomagata, škoduje pa duševno in telesno.

OKRASIMO VRT!

(Nekaj zgledov in predlogov za lep okras vrta, ki ne stane veliko.)

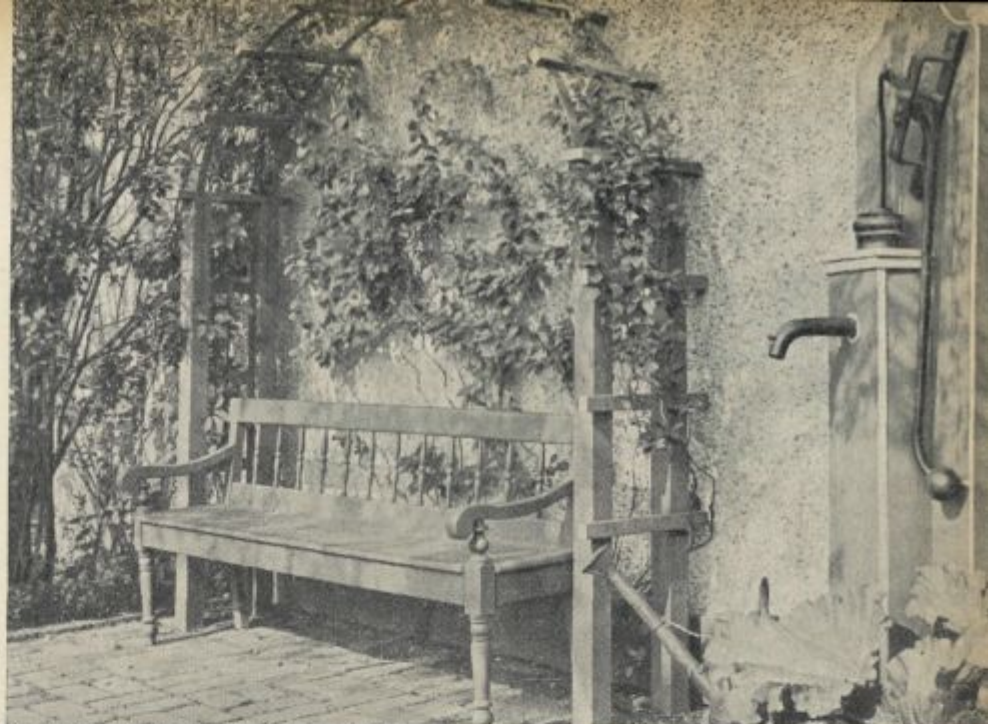
Vsak košček zemlje, ki je ograjen in ki raste na njem nekaj zelenjave, grmičja in cvetlic, je navsezadnje že vrt. Naš vrt mu bomo rekli, ko mu bomo po lastnem okusu uredili gredice, napravili stezice in postavili prijetne klopice, kjer bomo lahko sedeli. Čedno pobarvana klop, svetel senčnik, tu pa tam nekaj udobnih stolov — to je že prijetna oprema vrta. Nikar ne postavljajmo na vrt velikih mušnic ali pa škratov in palčkov iz sadre, saj ne spadajo na vrt! Vodno črpalko iz li-

tega železa, ki je naravnost grda, opazimo prijazno z lesom; namesto da bi napravili stezice, posute s peskom, položimo rajši kamenite plošče na trato! Saj je toliko reči, s katerimi damo vrtu lahko prijazno lice. Nikar pa ne prenatrpajmo vrta in ne nosimo na vrt, kar ne spada tja. Kar je lepo v parku, ki se na široko razprostira, je na vrtu bahaško in neznosno. Na vse to moramo misliti, kadar si krasimo svoj vrt. Krasiti pa ga moramo!

Če imamo velik vrt, postavimo v kak posebno kamenit kot sončno uro, ki bo tvorila lepo ozadje cvetličnim in zelenjavnim gredam.

Stara vrtna klop, nekaj tramov in deščic ob visokem, golem zidu nam ustvari najprijetnejši kraj, kjer se tolikrat tako radi odpočijemo. Vrtni črpalčki smo oskrbeli novo, lično vago in lep lesen opaž, katerega robovi so belo pobarvani.

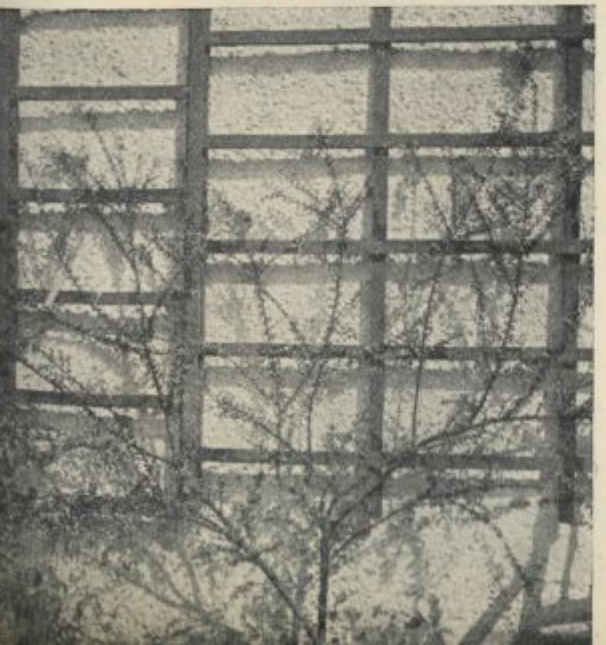
Na vrt postavimo tu pa tam majhna napajališča za svoje ljube goste, ptičke, ki bodo veliko rajši hodili k nam, če jim bomo dajali vodo, da si bodo gasili žejo in se kopali.

Dvorišče za hišo poživimo in okrasimo s tem, da naredimo tlak iz opeke in postavimo takšne klop za cvetlice. Naredimo jo lahko sami, in bo lončnicam in sobnim rastlinam koristno letovišče.

Ob robu vodne kotline ali bazena se lepo poda tale velika keramična vaza, v katero devljemo cvetlice, kakor nam jih prinaša letni čas.

Pred gabrovo živo mejo postavimo iz opeke stojalo za cvetlice in rastline. Pred njim naj bo lesena klop, kjer bomo prijetno sedeli po končanem delu.

Po golem zidu ni zmeraj treba, da bi rasle rastline ovijalke. Višnje, marelice ali breskove na latnikih izpolnjujejo isti namen in nam rodijo še sadje povrh.

Literarni klub

Marjetka in Liza sta filozofki v drugem semestru. Ispitov še ni, znancev nimata. In tako ne vesta, kam bi z dolgim časom popoldne in zvečer.

Gospodinja, pri kateri sta skupaj stanovali, je pravkar ponujala v najem veliko prazno sobo s posebnim vhom s stopnišča.

«Kaj, ko bi jo vzeli midve in ustanovili literarni klub», je dejala Marjetka nekega večera Lizi. «Ko bi nas bilo vsaj kakšnih pet in dvajset. Članarino bi porabili za najemnino. Stole in mize bi si že kje izposodili; vsak bi pač nekaj prinesel. Prebirali bi svoja lastna literarna dela in debatirali o njih.»

Liza je bila vsa v ognju: «Sijajna misel! Po čitanju bi pa še malo poklepetali. Jaz imam velik ruski samovar, pa bi jim kuhala čaj. Skodelico in sladkor bi vsak s seboj prinesel. Pravi bohemski raj!»

Zaplesala je z Marjetko po sobi: «In če se v koga zaljubiš?»

Marjetka je zapihala kakor mačka: «Sram te bodi, same neumnosti ti roje po glavi!»

Toda potem sta se le resno pogovorili tudi z gospodinjo, da naj počaka še štirinajst dni z oddajo sobe.

Naslednji dan je bil v časopisih oglas:

«Vabimo gg. akademike in akademičarke k ustanovitvi literarnega kluba. Čitanje in kritika lastnih sestavkov. Prvi sestanek v soboto ob petih popoldne. Naslov v upravi.»

Naslednjo soboto sta bili silno zaposleni. Vse dopoldne sta letali iz svoje sobe v veliko prazno sobo, pometali in znašali stole, ki sta si jih izposodili deloma pri gospodinji, deloma pri sosednji stranki. Tudi mizo sta privlekli od nekod, in Marjetka jo je okrasila celo z lepo vazo in cveticami. V peči sta zakurili; Liza je prinesla cigarete, ki jih je prejšnji dan izmaknila svojemu bratrancu. Zato, da si bosta pomagali z njimi iz prve zadrege, je rekla.

Pripravljeni in v svojih najboljših oblekah sta čakali že od pol štirih dalje. Srce je obema kar vidno utripalo od razburjenja in nestrpnega pričakovanja.

Ura je odbila pol petih.

Koraki zunaj...

Trk, trk...

«Noter», sta zaklicali obe z zadržanim dihom.

Vstopili so trije gospodje. Dva mlajša, eden starejši. Vsi so bili v zadregi. Ko sta Marjetka in Liza to opazili, sta se sami opogumili. Liza je predstavila sebe in Marjetko, narkar so še gospodje povedali svoja imena ter oklevaje zasledli ponujene stole.

Starejši je začel: «Prišel sem, ker sem zvedel...»

«Radi literarnega kluba, kajne», mu Marjetka brž seže v besedo. «Kakor ste čitali, hočeva ustanoviti literarne večere, kjer bi čitali lastne literarne sestavke. Pri sestankih se bomo bolje spoznali in kulturno zblížali ter se skupno porazgovorili o visokih ciljih, ki nas še čakajo v bodočnosti.»

Molk.

Mlajša dva sta jela pokašljevati. Marjetka je močno zardela, Liza se je nervozno presedla.

Končno se je oglasil starejši: «Da, da, taki sestanki dvigajo duha. To je potrebno za splošen napredek, hm, toda potrebovali boste, kajne, dobrih klubskih stolov, miz, nekaj slik. Izposojene stvari iz vseh vetrov napravljajo neugoden vtis. Jaz bi vam to preskrbel po najugodnejši ceni.»

«Tako-o-o, vi niste akademik», je razočarano dejala Marjetka, Liza je le debelo pogledala.

Vsi trije so odkimali. Izkazalo se je, da so se slučajno srečali pred vrati trije zastopniki raznih tvrdk. Vsi trije so oddali svoje vizitke in se dvignili s stolov.

«Se priporočamo...»

«Ljubi Bog,» sta obe hkrati vzkliknili, «mizo, stole, slike! Se za najemnino ni!»...

Ura bije pet...

Počasni koraki. — Trk, trk...

Vrata so se odprla in vstopila je stara gospodinjinina mati, ki je včeraj prišla k hčeri na obisk.

Začuden pogledi Marjetke in Lize so jo nekoliko zmedli, a se je le opogumila: «Hči mi je povedala, da boste tukaj vsak večer brali in pripovedovali same povesti. Jaz jih strašno rada poslušam. Cisto tiho bom sedela tamle v kotu in pletla nogavice. Saj smem, kajne?»

Marjetka in Liza sta ji s težavo dopovedali, da to vsaj od začetka še ni mogoče. Dijaki se morajo še le drug drugemu privaditi.

Užaloščena je starka odšla.

Zopet je preteklo četrto ure.

Nato eleganten gospod v smokingu.

Ko so se predstavili, je začel: «Ko sem študiral v Zagrebu, sem ustanovil podoben klub. Morda ste kaj čuli o «Krljevem klubu»? Mislim, da še obstoji. Zadnje semestre sem dokončal v Ljubljani in se pripravljam za doktorat. Ko sem pa čital vaš oglas, me je stvar takoj zanimala. Prav rad vam pomagam pri začetnih težavah. Sijajno bo uspelo, verjemite mi.»

Ves je bil v ognju. Dekleti seveda navdušeni. To je nekaj za njiju! Krasen človek! Tako nesebično jima hoče pomagati!

Ponudili sta mu cigarete, Marjetka je celo prinesla od gospodinje skodelico čaja za njega.

Kar pozabili sta na to, da se nihče ni več javil.

Doktor «in spe» jima je živahno pripovedoval o svoji doktorski disertaciji: «O reformi sodobne literature»: Prav danes bodo dotiskani izvodi njegovega dela.

Pogledal je na uro in prestrašeno planil kvišku: «Moj Bog, že tri četrt na šest! Tako prijetno sem se zaklepetal pri vas. Moral bi še domov k očetu po denar. Stanujemo precej daleč zunaj mesta, medtem pa mi bo knjigarnar že zaprl, a jutri zjutraj mora biti disertacija v rokah profesorjev. Kaj naj storim?»

Ves obupan je pogledoval zdaj Marjetko, zdaj Lizo.

Dokler ni Liza pomignila Marjetki in sta mu vsaka posodili sto dinarjev do jutri.

«Takoj jutri ob tej uri vam prinesem denar, in potem se dalje pogovorimo o klubu.» Ves srečen jima je stiskal roke in globoko se klanjajoč odšel.

Za njim ni bilo nikogar več, a Liza in Marjetka sta kljub temu sanjali o živahnih literarnih debatah in o elegantnem mladem doktorju filozofije.

Toda doktorja filozofije ni bilo ne drugi, ne tretji dan in nikoli več.

Sobo je čez štirinajst dni gospodinja oddala v najem nekemu upokojencu, a Marjetka in Liza sta si postali največji neprijateljici.

Vse zaradi tega nesrečnega literarnega kluba.

B 2520

B 2511

R 563

B 2520. Bluza s pikčastim obramkom. Tako lahko poživimo staro bluzo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 80 cm enobarvnega in 55 cm pikčastega, oboje pa mora biti po 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

R 563. Praktično krilo iz šestih pol. Sešivi teh pol, ki so prišle druga na drugo, so okrašeni s prešivi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

K 8270. Kmečka obleka iz dveh vrst blaga s predpasnikom. Vratna izreza in rokavi so obrobljeni z zobčasto tvezjo. Blaga potrebujemo (za velikost I): za krilo 2,40 m, za bluzo 1,20 m, za predpasnik pa 1,35 m, če je po 89 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8648. Okusna obleka iz črtastega blaga. Edini okras je različna lega črt. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,55 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8706. Preprosta obleka z naplečnikom. Zapenja se spredaj z gumbi in ima dva žepa. Usnjeni pas je svetlejše barve. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3,25 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

Praktična oblačila za delo

B 2511. Bluza iz dveh vrst blaga. Na ta način lahko preuredimo ponošeno in na prsih rastrgano bluzo. Za velikost II potrebujemo 85 cm temnega blaga, če je 130 cm široko, in 40 cm svetlega, ki naj bo 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

K 8270

K 8648

K 8706

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Vse _____

športno _____

K 8691

K 8681

K 8691. Mladostna obleka iz črtastega blaga. Zvončasto krilo je sestavljeno iz štirih pol in ima spredaj in zadaj na sredi sešiv. Bluza z obramkom je prišita na krilo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8681. Obleka iz karirastega blaga. Zepi, zavijki in ovrtnik so urezani posebno na niti. Obleka ni v pasu prerezana. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,20 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8700. Preprosta obleka iz enobarvnega blaga. Krilo je sestavljeno iz šestih pol in je spodaj razširjeno z gubami, zgoraj pa sega nad pas. Kratki život bluze je prišit na krilo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,70 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

S 1782. Okusen pomladanski kostum. Krilo je karirasto in sestavljeno iz dveh pol, ki sta urezani posebno na niti, kratka jopica je pa iz enobarvnega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 17) za krilo 1,25 m karirastega, za jopico pa 1,20 m enobarvnega, oboje pa mora biti po 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

B 2487. Bluza, ki ima kroj telovnika. Poda se bolj in manj vitkim. Blaga potrebujemo (za velikost V) 1,55 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II, III, IV, V in VI po 14 dinarjev.

R 565. Krilo z našitimi plasmami. Tako lahko razširimo preozko krilo. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 85 cm, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in IV po 14 dinarjev.

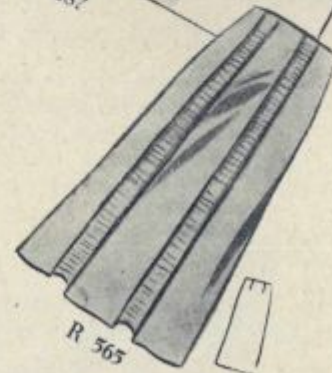

K 8700

S 1782

B 2487

R 565

Okusne domisljice

K 8693. Popoldanska obleka iz enobarvnega blaga. Tesna jopica se zapenja spredaj z zankami iz blaga na gosto razporejene gumbice. Tam, kjer je krilo prišlo k bluzi, sta dva široka izpodrobka. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

M 2912. Pomladanski plašč s širokim vršnim pasom in z ozkimi ovrtniki. Pas se zavazuje spredaj s petljo. Zadnik plašča je v pasu dostavljen. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,30 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8690. Mladostna popoldanska obleka iz rožastega blaga. V pasu je zožena s posnetki. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,15 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8692. Člunska popoldanska obleka. Počaljšni život ima na rami in na tilniku posnetke, spredaj je pa počez precej gosto nabran in je prišit na krilo, ki ima ob strani dve gubi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

V 3504. Obramek in rokavi iz progastega blaga. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in III po 7 dinarjev.

V 3497. Dva rokava za bluze in obleke. Ker sta oba sestavljena iz več delov, je kroj obeh prikladen zlasti tedaj, če prenavljamo staro obleko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikosti II za 7 dinarjev.

K 8693

K 8690

K 8692

V 3497

V 3511

V 3511. Ščitnik za nogavice. Naredimo ga lahko iz starih nogavic ali pa iz ostankov pletenin. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 34, 36, 38, 40, 42 in 44 po 7 dinarjev.

Modne novosti za vsak okus

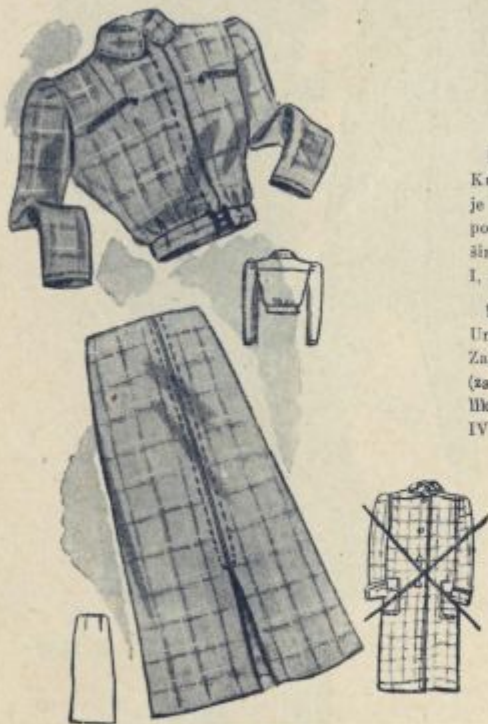
K 8683

K 8672

K 8677

K 8689

V 3466

R 510

K 8683. Preprosta obleka iz črtastega blaga. Krilo je sestavljeno iz dveh pol. Bluza s škriči je urezana počez in se oblači čez krilo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.70 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8677. Obleka za bolj in manj vitke gospe. Urezana je iz cela in ima na zadniku naplečnik. Zapenja se spredaj na zadržgo. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2.15 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8672. Popoldanska obleka, ki se poda vitkim postavam. Krilo je sestavljeno iz štirih pol in je prisito na bluzo. Ta sešiv pokriva prepašica iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.85 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8689. Popoldanska obleka iz rožastega blaga. Široki pas je pošit v čametašim trakom in veže bluzo in krilo, ki sta spredaj precej nabrana. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

V 3466 in R 510. Sportna jopica in krilo. Oboje je prenarajeno iz ponošenega, obrnjenega plašča. Rokave in ovratnik samo obrnemo, ne da bi izpremenili njih obliko. Za jopico se dobi veliki kroj «Ultra» pod V 3466 v velikostih I in II z drugačnim krilom po 22 dinarjev, za krilo pa mali kroj «Ultra» pod R 510 v velikostih I in II po 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Lepi

VZORCI

za

manj vitke

K 8687

K 8669

W 2071

W 2073

K 8685

K 8678

K 8687. Elegantna obleka iz blaga, ki je na eni strani bleščéče, na drugi strani pa brez leska. Kroj je primeren zlasti za zajetnejše gospe. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 7,75 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih IVA, V in VI po 22 dinarjev.

K 8669. Čedna obleka iz vzorčastega blaga. Krilo je gladko in nekoliko zvončasto, bluzna je pa spredaj pod obramkom ob razporku nabrana. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

W 2071. Predpasnik z naramnicami, ki so zvozlane v petljo. Prv tako se zvezuje predpasnik tudi zadaj v pasu na vozel. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,10 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 7 dinarjev.

K 8685. Preprosta obleka za obilnejše gospe. Urezana je iz cela in ima spodaj na krilu globoko odprto gubo. Blaga potrebujemo (za velikost IVa) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IVa po 22 dinarjev.

K 8678. Pikčasta obleka za manj vitke gospe. Krilo, ki ima tri pole, je podaljšano nad pas. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3,50 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

W 2073. Halja iz rožastega pralnega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 3 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Za majhne in velike otroke

S-G 400.

S-G 400. Površna jopica in čepica za majhnega otročička. Vsi robovi jopice in čepice so zobčasti. Blaga potrebujemo (za velikost $\frac{1}{2}$) 1 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih $\frac{1}{2}$ in 1 s prediskaničo zobcev po 7 dinarjev.

S-G 407. Obležica iz pliščastega bombažastega blaga za enoletnega otroka. Ob vratu in na koncu prednjega razporka se obležica zavezuje s trakom, ki ima na vsakem koncu po en šopek. Blaga potrebujemo približno 1 m, če je 80 m široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikosti 1 za 7 dinarjev.

S-G 407

K-M 5590. Kmečka obleka z narodnim vzorcem. Ob vratu in na rokavih je ozek nabor. Blaga potrebujemo (za velikost 8) 1,50 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-M 5568. Tennomodra oblekica z belimi zavijki. Vsi robovi gladke bluze in nabrnega krilca so obrobljeni z belo zobčasto tveržo. Bluzna je prisa na krilce. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 1,35 m, če je 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-M 5572. Lepa poletna obleka iz črtastega blaga. Različna lega črt povzdigne nje kroj. Bluzna in krilo sta združena s pasom. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1,85 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K-M 5576. Pražnja obleka za večje deklice. Narejena je iz rožastega blaga, pas je pažametast. Blaga potrebujemo (za velikost 13) 1,85 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1678. Sportne hlačke za majhne dečke. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 45 cm, če je 130 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

B-F 2821

B-F 2820

K-M 5568

K-M 5590

B-F 2821. Halja za odrasle deklice. Zapevja se s predaj z gumbi in se lahko nosi brez obleko ali pa namesto nje. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2,70 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 14 dinarjev.

B-F 2820. Kmečka obleka za odraslo deklico. Vsi robovi so obrobljeni po dvakrat z belo zobčasto tveržo. Bluzna je prisa na krilo. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 3 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

K-M 5572 K-M 5576 K-K 1678

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ZENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8 ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Otroci pod milim nebom

K-K 1698. Obleka za večje dečke. Hlačke so kratke, suknjiče ima ozek pas. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1,25 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5592. Kmečka oblekica za majhne deklice. Bela blusa je ob vratu in pri rokavih prevezana z rdečim trakom. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 1 m za krilo z životeem, za bluzo pa 55 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

S-G 403

S-G 403. Oblekica je najmlajše. Naramnice se zapenjajo spredaj na gube, pas se zadaj pretika, spredaj pa zavazuje v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost 1/2) 75 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 1/2 in 1 po 7 dinarjev.

K-M 5547. Praktičen dečni plašč iz impregniranega blaga za deklice. Oglavnica je na plašč pritrjena. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1,70 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

K-K 1683. Plašček za majhne dečke ima zadaj pristo gubo, ki se spodaj odpira. Pas je iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 95 cm, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5371. Dekliški plašček iz temnomodrega blaga. Beli pralni ovrtnik je pršit na roko čez modrega, tumbi so iz bisernice. Blaga potrebujemo (za velikost 4) 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

K-M 5577. Pražnja dekliška oblekica z obramkom. Ovrtnik iz tla je na gosto pošit z nabori iz valansijskih čipk. Oblekica ima lahko dolge ali pa kratke rokave. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1,50 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

B-F 2807. Obleka za odrasla dekleta. Zvončasto krilo je sestavljeno iz štirih pol, blusa je pod obramkom nabrana. Ovrtnik in petlja sta iz belega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 3,15 m, če je 92 cm široko in če ima obleka dolge rokave. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

K-M 5591. Kmečka obleka za večje deklice. Obleka je belordečo kavirasta, predpasnik pa je bil. Vratna izreza in spodnji rob rokavov so obrobljeni z belo zobčasto tveržo. Blaga potrebujemo (za velikost 9) 1,55 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5577

B-F 2807

K-M 5591

K-M 5592

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

PLAŠČ ZA MANJ VITKE

M 2905. Plašč iz rikastega blaga. Zadaj ima pasec in je primeren zlasti za bolj zajetne gospe. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 2,90 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih IVa, V in VI po 22 dinarjev.

M 2907. Tudi ta temni oblapni plašč se lepo poda bolj obilnim ženskam. Sešivi in robovi so okrašeni s prešivi. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2,75 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

M 2905

M 2907

K 8684

K 8651

K 8697

TRI POLETNE OBLEKE

K 8697. Apartna obleka iz temnega blaga. Krilo je nad pasom podaljšano v obliki šivotea, bluzna je pa seveda toliko krajša in okrašena z drobnimi gubami. Bluzna se zapenja zadaj na zadrgo. Pas iz istega blaga se zavezuje spredaj v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,50 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8684. Popoldanska obleka iz rožastega blaga. Spredaj je pod pasom prerezana, zadnik je pa iz cela. Nabrane gube na bluzi in krilu so zdaj posebno moderne. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,50 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8651. Okusna obleka z obšitimi nabori. Pas je iz istega blaga in se zavezuje zadaj v petljo. Ker se ta obleka lahko precej razširi, je prav prikladna tudi za bodočo matere. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,75 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ZENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

ZA POSEBNE PRILIKE

majnikovo bolo! Pripravimo jo z majnikovimi zelišči, posebno z dišečo perlo, kateri pridamo še nekaj listov črnega ribeza in jagodnika. Ta zelišča so sveža in dišeča samo v maju in v prvi polovici junija. V binkoštnem času pa imamo tudi že banane, pomaranče, ananas itd., pa že tudi rdeče jagode. Kumare in zelena so prav dobri dodatki. Tako imamo vsega dovolj, kar potrebujemo. In nekaj čisto lahkega vina ali sadjevca si bomo že kupili.

Sicer pa nikakor ni treba, da bi bila bola alkoholna pijača. Lahko jo naredimo tudi s sladkim sokom namesto z vinom, tako da jo lahko pijejo tudi otroci. Vsaka bola je priljubljena pijača, ki jo lahko pri vsaki družabni priložnosti podajamo namesto vina.

Zelena da boli prav dober okus. Zrežemo jo na tanke podolgate koščke in stehtamo. Kolikor tehta zelena, toliko moramo uporabiti sladkorja za bolo.

Priprava bole se posreči vsakomur, samo če ima za okus občutljiv jezik.

Ako delamo bolo za kako svečanost, računamo za vsako osebo steklenico vina. Seveda lahko tudi manj, če se nam zdi. Pred uporabo moramo vsako steklenico preizkusiti, zakaj če ima le ena steklenica slab okus ali duh, lahko pokvari vso pijačo. Vsako moramo odmašiti in potem spet zamašiti ter postaviti na led, ker mora biti bola zelo mrzla. Na tri do pet steklenic vina računamo eno steklenico penečega vina, ki pa ga lahko nadomestimo z eno ali dvema steklenicama slatine. Izberemo si še kako lepo dišeče sadje, ki se dobi v dotičnem letnem času, in že lahko začnemo pripravljati bolo. Pripomniti moram, da naj bo sadje tako, ki ne barva. Najbolj priljubljene so rdeče jagode, breskve, ananas in pomaranče.

Lepi duh sadja mora preiti v bolo. Zato ga zrežemo na majhne koščke in ga pustimo dve do tri ure v slad-

Sok rabarbare enkrat prevremo, filtriramo in ga lahko uporabimo za bolo namesto vina ali mošta ali pa skupaj z vinom ali moštom.

Srednja leva slika:

Če vzamemo za bolo vkuhano sadje, uporabimo za pripravo pijače samo sok, sadje pa pridamo, preden začnemo bolo nalivati v kozarce.

Bola mora biti zmeraj na ledu ohlajena. Nikoli pa ne smemo dati v bolo ledu v koščkih, ker postane bola vodena, pa tudi led je redkokdaj popolnoma čist.

Za vsako bolo napravimo najprej izpleček iz dotičnega sadja. Sadje (ali pa zeleno, kumare itd.) damo v sladkor, zalijemo s steklenico vina ali mošta in pustimo, da nekaj časa stoji.

korju. Količina sadja in sladkorja se ne da predpisati; ravna se čisto po osebnem okusu. Seveda je prav, če smo najprej s sladkorjem varčni, saj ga lahko še pozneje pridamo. Čez dve uri nalijemo na to steklenico vina in malo premešamo, da se sladkor raztopi. In spet čez eno uro filtriramo

Bola, binkoštna pijača, ima svoje ime »bowle« po trebušasti posodi, v kateri se dela. Bola ni treba da bi bila draga ali alkoholna pijača. Naredimo jo lahko iz sadjevca, sladkega mošta ali celo iz soka rabarbare.

(precedimo) to mešanico. Brez pomena bi bilo, če bi pustili sadje v boli, ker je že brez okusa in — pri alkoholni pijači — samo napito alkohola. Sadni izvleček zmešamo z ostalim vinom. Ščepec soli izboljša okus. In če je potrebno, pridamo zdaj še sladkorja. Narejeno bolo pokrijemo, da se ne izgublja vonj, ter jo postavimo na led. Preden jo začnemo natakati, ji prilijemo še peneče vino ali slatino. Malo prej lahko narežemo še svežega sadja, ga osladimo in damo v bolo namesto prejšnjega, ki je že ves okus izgubilo. Pri brezalkoholni boli pa pustimo kar prvo sadje v pijači.

Še nekaj natančnejših navodil!

Bola z dišečo perlo. Steklenico dobro ohlajenega vina vlijemo v posebno posodo za bolo ali pa v jušnik (ki pa mora biti brez duha!) in obesimo vanj šopek dišeče perle ter pustimo tako pol ure. Ostalo vino, ki je na ledu, prilijemo šele, preden začnemo nalivati v kozarce. Za eno steklenico vina računamo eno ali dve žlici sladkorja. Sladkor raztopimo v čisto majhni količini vode, ohladimo in damo v bolo. Če hočemo, lahko začnimo bolo s pomarančnim ali citronovim sokom, preden vlijemo vanjo slatino ali peneče vino. Prej ko začnemo nalivati v kozarce, denemo v bolo nekaj lističev dišeče perle.

Za brezalkoholno bolo vzamemo namesto vina jabolčni ali grozdni mošt.

Bola z zeleno. Surovo zeleno (koliko, to določa osebni okus) zrežemo na drobne podolgate koščke in jo osladimo z enako težo sladkorja. Ta zmes naj pet minut stoji, potem nalijemo nanjo steklenico vina ali mošta. Več ko pol ure ta nalivka ne sme stati, temveč ga precedimo (filtriramo) in prilijemo ostalo vino ali mošt.

Lahko pa naredimo tudi takole: Narezano zeleno osladimo s sladkorjem in jo v čisto majhni množini vode enkrat prevremo. Potem vlijemo steklenico vina in takoj filtriramo. Kozareček dobrega žganja ali araka dá boli boljši okus — seveda če delamo alkoholno pijačo.

Bola s kumarami. Kumaro olupimo in zrežemo na tanke kolute, prav tako eno pomarančo, ki pa je ne smemo olupiti. To pustimo nekaj časa v sladkorju, potem pa zalijemo s steklenico vina ali mošta. Ko ima to zadosti okusa, filtriramo. To bolo pripravljamo lahko z rdečim vinom.

Jagodna bola. Poljubno množino lepih, izbranih in opranih jagod denemo v sladkor in zalijemo najprej z eno steklenico vina ali mošta. Če delamo večjo količino bole, računamo lahko na dve steklenici belega vina eno steklenico rdečega. Ko je bola narejena, ji pridamo lahko sok ene pomaranče.

Vse druge sadne bole pripravljamo tako kakor jagodno.

TEČAJ ZA DOJENČKE

Leta 1936. je Danica končala tečaj za dojenčke. Ko je prišla k prijateljici Ančki, ki je bila že nekaj let poročena in je imela dva otroka, je vsa ogorčena zaklicala: «Kako moreš dovoliti, da ima otrok dudico v ustih! Dudica je strašno nehygienična! Otroki ti lahko zbolijo in umrje!» Ančka jo je dobrodušno poslušala in spravlljivo odgovorila: »Veš, s prvim sem prav tako ravnala, pa je lepo zrastle in nikoli še ni bil bolan!» Danica je ostala na obisku pri Ančki do večera in se ponudila, da bo pomagala otroka kopati. «Kje imaš vato?» — «Te pa nimam,» je odgovorila Ančka. «Otroka okopljem s cunjico!» Danico je malone zadela kap. «Moj Bog, kako nehygienično! Verjemi mi, zdaj sem končala tečaj za dojenčke; otroka je treba okopati z vato. Najprej vzameš kosmič vate in mu obrišeš levo oko, potlej vzameš nov kosmič vate in mu

obrišeš desno oko itd. Za vsak del obraza moraš vzeti svež kosmič...» — «Veš, moj mož pa premalo zasluži. Takšnega razkošja si ne morem privoščiti. Sicer pa naše mame, ne tvoja in ne moja, niso umivale svojih otrok z vato, pa smo le zrasle!»

Leta 1940. je Danica negovala svojega prvorojenca. Skraja ga je okopala vsak dan po predpisih, ko pa je spoznala, da potroši za kopanje več, kakor za vso dojenčkovo hrano, je vato opustila. Zmerom bolj je pozabljala na strokovne nauke, ki si jih je pridobila v tečaju za dojenčke, in ravnala je z otrokom tako, da je bilo zanjo in za dojenčka prav, pač tako, kakor ravnajo vse matere vsega sveta iz veka v veke. In ko je prišla Ančka k nji na obisk, je lahko občudovala malo božjo stvarco — z dudico v ustih!

ab.

Sir - dobra hrana

Sir in sadje spadata skupaj. Za dobro prebavo se kar najbolje dopolnjujeta. Sladko sirovo jed zmešamo s surovimi sadnimi sokovi ali pa servirano z oslajenim surovim sadjem. Sir bi morali spomladi in poleti prav pogosto postaviti na mizo.

Spomladi in poleti skoraj ne moremo v kuhinji pogrešati mehkega sira (skute). Potrebujemo ga za omake, za mnoge kisle in sladke jedi itd.

Podajamo nekoliko preizkušenih receptov, kaj se da iz sira dobrega napraviti.

Pijača iz sira: 125 g svežega sira pretlačimo skozi sito in premešamo s toliko mleka, da nastane precej redka pijača. Malo prej, preden pijačo podamo, pridenemo surovega sadja. Sadje lahko zelo osladimo, medtem ko v pijačo samo ne damo nič sladkorja.

Cvetača v sirovi omaki: Cvetačo skuhamo v slani vodi, jo razdelimo v ne premajhne kose in zložimo v pomazano pekačo ali ponev. Potem razžvrkljamo 1/2 litra mleka s 100 g pretlačene sira, pridamo 2 žlici moke, 2 jajci in 50 g raztopljenega margarine ali masla, začnimo s soljo, jušnimi dišavami, peteršiljem in drugo zelenjavo po okusu ter mešamo omako, da se zgosti. Nato jo zlijemo na cvetačo, položimo na vrh nekaj koščkov paradiznika, če ga imamo, pokapamo z mastjo in spečemo jed, da je rumena. Podajamo jo h krompirju v obličah, h krompirjevi solati ali k oprazenemu belemu kruhu.

Sirovi zavitki v sardelni omaki: Iz 250 g svežega suhega sira naredimo s soljo, jušno začimbo, sesekljanim peteršiljem, 1 jajcem in z malo sesekljane sardele okusen nadev. Potem napravimo iz 200 g moke testo kakor za rezance, ga razvaljamo in izrežemo 5 x 5 cm velike krpice. Na vsako denemo nekaj nadeva in pomazemo robove z mlekom ali vodo. Krpice potem sklopimo, robove prav močno stisnemo in denemo zavitke v vrelo slano vodo ter jih skuhamo. Potem jih odcedimo in potresemo z drobtinami, ki smo jih oprazili v masti. Serviramo jih s sardelo ali slanikovo omako in zeleno solato.

«Haluška» (slovaška): Naredimo testo kakor za rezance, izrežemo s kolescem majhne četverkotnike ter jih skuhamo v slani vodi. Kuhane rezance ohladimo z mrzlo vodo, jih pustimo da se odcedijo, ter jih nekoliko prepražimo v vroči masti. Potem jih naložimo v ogreto in pomazano narastkovo formo, in sicer izmenoma eno plast rezancev in nato eno plast pikantno začinenega sira. Vrhnja plast je iz sira. To polijemo z 1/8 l stepenega kislega mleka in denemo na to nekaj raztopljenе slanine. Preden damo jed na mizo, jo še enkrat dobro segrejemo.

Riba v sirovi omaki: Lepo ribo osnažimo in okisamo s kisom ali citrono. Potem narežemo obilo čebule na kolobarčke in jih prepražimo v masti. Na to položimo ribo, da se v lastnem soku duši. Preden je popolnoma kuhana, jo zalijemo s tole omako: 2 paradižnika umijemo, razrežemo in toliko skuhamo, da ju lahko pretlačimo skozi sito. S tem premešamo nekaj žlic na drobno nastrganega sira, ki ga razredčimo z nekoliko mleka in vode ter malo osolimo. To omako zlijemo na ribo, ki jo pustimo potem še nekaj časa v omaki. Ribo serviramo s krompirjem v oblicah in solato.

Sladek sirov narastek: 250 g rezancev skuhamo in jih pustimo, da se

Za slovaško «haluško» zrežemo rezančevno testo s kolescem na majhne krpice.

Zeliščni sir s krompirjem v oblicah in s prekajeno ribo.

dobro odcedijo. Ko se shladijo, jih zmešamo z 250 g drobno nastrganega sira, 2 rumenjaka, sladkorjem po okusu, z malo vanilijevega sladkorja, prgiščem opranih rozin in snegom iz 2 jajc. To zmes napolnimo v namazano in z drobtinami potreseno pekačo, denemo nanjo drobtine in nekaj koščkov masti ter pečemo tako dolgo, da narastek zarumeni. Serviramo ga s kompotom, oslajenim surovim sadjem, s sadnim sokom ali tudi s šodajem.

*

Slastna češpljeva ali slivova žolica s sirovo peno in vanilijevo omako je v vročih dneh izrtno osvežilo. S suhim sadjem si jo lahko pripravimo v vsakem letnem času. Sirovo peno naredimo iz pretlačenega sira, mleka, sladkorja in citronovega soka; prdatke moramo dobro stepsti.

*

Pri vseh sladkih jedeh iz sira je treba paziti na to, da vselej sir pretlačimo skozi sito, nato pa ga dobro premešamo, drugače nastanejo v jedi kepice.

Okusen, topel poobedek, ki zadostuje po izdatni predjedi tudi kot glavna jed, je sirov narastek z rezanci. Serviramo ga s kompotom ali sadnim sokom.

Kako sodijo moški o današnjih dekletih in kakšne jih hočejo imeti

Zadnjič sem srečal mladeniča, značilnega mladega moža naše dobe. Nič ni preveč lep, toda zdi se, da je dober, iskren prijatelj. Tudi oblečen ni bog ve kako, ampak vidi se mu, da ima smisel za smotno obleko. Takoj je priznal, da ima rad šport, ples, knjige in dekleta. Vprašal sem ga po dekletih, in zdajci se mu je čelo nekoliko nagubanjilo.

Vprašal je: «Mislite dekleta... današnja dekleta, kakršna srečujem in kakor jih poznam?»

Jaz: «Da, tako je.»

On: «Ne razumem jih preveč. In kaj hočete vedeti o njih?»

«Kaj hočem vedeti? No...»

«O njihovi zunanosti.»

«Veste, čedne so,» je začel, «še kar preveč čedne. Sodobno negovanje lepote dela čudeže. Človeka skoraj malo moti, toliko lepih deklet je na svetu. Ampak to je škoda, da so si vse tako precej podobne. Tudi to je storila moda. Toliko deklet ima enako pričesko, enako obleko, enak obraz, za isto se zanima... tako da jih človek skoraj zamjenjava.

No, ampak lepe so, in to izpodbuja. Po zunanosti mislimo o njih vse najboljše. Videti so tako brhke, nežne, bistre... Dandanašnji mož ni sanjar, pa vendar vse to nekoliko vleče k sanjivosti.

Dandanes mladenič ne pozna samo ene deklice, ampak več, ker mu ni samo ena zanimiva. Ljubi pa seveda le eno... ali nobeno, druge so mu samo pomožna božanstva, s katerimi je dober tovariš in katere primerja s svojim božanstvom. Obraza so božanskega brez izjeme... To je res. Ampak božanskost mora biti v nečem drugem. Treba je raziskovati nekaj, kar se v starih časih ni raziskovalo. Njih srce in njihov razum.»

«O njihovem razumu.»

«Današnja dekleta imajo veliko razuma... čeprav na vse načine zasukanega. Razum črpajo iz knjig, iz filma, iz življenja, mislim pa, da največje iz medsebojnih pogovorov. Zdi se, da so dekliška prijateljstva sedaj močnejša ko prej. Jaz trdno mislim, da črpajo dekleta največ iz pripovedovanja svojih zrelejših tovarišic, ki imajo resno znanje s kom ali pa so se že poročile. Po njih si oblikujejo svoje nazore o ljubezni.

Drugi važni činitelj je to, da je večina današnjih deklet v poklicih, večkrat precej neugodnih poklicih... Tudi tam izvedo veliko reči, ki bi jih sicer ne slišale. Na primer o strašni gonji za denarjem in o namišljeni večji vrednosti duševnega dela v pisarni, kakor je prizadevnost v gospodinjstvu.

Toda kako je z razumom? Mlado deklo je po navadi prepričano, podobno kakor mnogo mladeničev, da je gospodarica svojega življenja, ki si ga noče pokvariti. Čita sicer rada solzave zgodbe o veliki ženski požrtvovalnosti, ampak ne verjamem, da imo mnogo današnjih deklet tisto požrtvovalnost,

o kateri bere. Dekle se v svojem poklicu, v svoji službi nauči nekoliko računati, zakaj računanje je bilo v pisarne prej uvedeno kakor v ljubezen...

Mlada ženska današnje dobe dela. In ljudje, ki delajo, imajo večji smisel za to, kaj bodo delali po končanem delu, kam pojdejo, kako se bodo razvedrili itd. S tem nočem reči, da mlado deklo hrepeni samo po užitkih. Ampak gotovo se bolj zaveda vrednosti počitka in razvedrila, kakor njena mati.»

«O njihovem čustvovanju.»

«Čeprav sem rekel, da je današnje deklo bolj umstveno, kakor so bile njene prednice... vendar se ne bojim povedati, da je tudi bolj čustveno, kakor so bila dekleta prejšnjega rodu. To se utegne zdeti nekoliko čudno, toda mislim, da čustvo ni nasprotje razumu in da je bilo veliko razumnih ljudi tudi zelo čustvenih. Mlado deklo današnje dobe živi bolj napeto in krepko, kakor se je živelo prej. Človek s krepkejšim življenjem pa je tudi krepkejši v obojem, v razumu in v čustvu.

In morebiti je spet vzrok poklicne zaposlenosti, da se sodobno deklo bolj zaveda zasebnega življenja in torej tudi ljubezni... Mislim, da je danes le malo takih, o katerih pravimo, da so hladne, neženske. Popolnejši razum ni ovira, da bi se tako deklo ne zaljubilo, morda ji celo pomaga k temu.

Kajpak sodobno deklo se zaljubi večkrat, kakor se je njena mati. Romeo in Julija bo komaj dala današnji ljubezni pravico, imenovati se ljubezen. Toda nič ne de, ljubezen je tudi to. Sodobno deklo ne napiše manj blaznih pisem in ne položi manj solz v trenutni strašno resni obupanosti, kakor njene prednice. Seveda so njena pisma in njene solze prej pozabljene kakor v starih časih. Njena ljubezen je hkrati lahkotnejša, zakaj to je ljubezen samostojnega, neodvisnega človeka, pa tudi globlja in težja, zakaj tako se lahko več ljudi izgubi, kakor pri starem sklepanju ljubezni in porok...

Kako to mislim? Današnje deklo se da hitreje očarati, a se zna tudi hitreje iz očaranosti prebuditi. Tudi ona pozna več mladih moških, in vendar si izbere samo enega, ki ga najde po zmotah in blodnjah.»

«O njihovi svobodi.»

«Menda je najbolj značilno za današnji čas, da se o mladih ženskah govori kot o svobodnih, samostojnih bitjih.

So svobodne in niso svobodne. Morda so svobodne v tem, da lahko delajo, kar hočejo, da lahko storijo tudi marsikaj nepremišljenega, toda niso svobodne tako, da bi to, kar so storile, mogle spet preklicati in izbrisati, kakor da se sploh ni zgodilo.

Večkrat se pravi, da so mlada dekleta takšna, kakor jih mladi moške vzgojijo. Ampak mi jih sploh ne vzgajamo... Na žalost delamo ravno nasprotno. Njih privlačnost nas tako vleče k njim, da namesto vzgoje bolj preizkušamo pri njih svojo lastno sla-

bost... in čakamo, kaj se bo v njih oglašilo. No, to ni vzgoja, temveč naša lastna nevezgajenost. In potem, če se je dalo deklo preveč lahko vzgojiti, zvrčamo krivdo na njo in postanemo pridigarji o npravnosti, morda se celo z njo razidemo zaradi te peklenske vzgoje. Ravno tako imenovani lahkoživci imajo o ženah najbolj prezirljive nazore, in najčisteje misli o njih tisti, ki jih je najmanj «vzgajal», najmanj nanje vplival.

Torej vzgojo kar stran! Malokdaj se je vzgoja res posrečila. Mlada ženska mora skrbeti sama za svojo vzgojo. In morda tudi za našo.

Gotovo je svoboda v marsičem koristna. Današnje deklo je brez dvoma manj pogosto nedolžna žrtev brezvestneža, ki jo muči, vara itd. Toda pozor, da se to ne izprevrne v nasprotje! Zmeraj bolj preti nevarnost, da postane moški žrtev dekleta... da najdražje bitje zapusti globoke rane v njegovem srcu in v njegovih čustvih, da razbije z žensko svobodo in svojeglavnostjo ne samo njegovo moško samozavest, ampak tudi njegovo silo in odgovornost...»

«O njenem idealu.»

«Govorim lahko o dvojnem idealu. O pravem in nepravem. Nepravi je filmski ideal, kakor ga je deklica videla v sto filmih. Filmski ideal pa nima nič skupnega z resničnimi čustvi dekleta, ampak je samo nekaj namišljenega, zračnega, nestalnega, kar deklo strašno rada izda in se mu izneveri že zavoljo najskromnejšega ideala iz mesa in kosti. Vendar pa hoče, da bi bil njen resnični ideal vsaj v nečem podoben filmskemu idealu, v možatem ponosu itd.

Razumstvo našega obrtnega in trgovskega življenja v zvezi z omedlnim lažijunstvom filmskih oseb napravi precej zla pri teh dekletih, ki pozabljajo, da za življenje ne kupujemo vstopnic kakor za kino, da je nefilmska ljubezen zastoj, brezplačna, in zato bolj preprosta in resničnejša.

Jaz se bojim teh ljubezni, ki jih oslaja film. Zakaj to so samo posnetki, neumnosti, hrepenenje po junaških pozornostih, za katere ni ne časa ne sredstev... Takšna ljubezen mora deklo nujno razočarati, prav kakor je fant razočaran, če namesto filmske nežnosti in mikavnosti najde preprosto deklo, ki je muhasto in ima slabe navade.

V primeri s filmskimi junakinjami moram stokrat bolj občudovati mirno deklico iz življenja, ki zapusti ugodno, udobno službo, samo da bi se mogla posvetiti možu, katerega ljubi, in šla kuhat, prati, šivat in bi pozneje mogla skrbeti za svoje dete... Da, tu je pravo junaštvo, katerega mnogo deklet iz tovarn in pisarn ne razume. To je najbolj čudovita pustolovščina življenja in ljubezni.

Morda bo napočil čas, da bo lahko vsaka ženska dobra intelektualka, hkrati pa dobra žena in mati. Drugo drugega vendar ne izključuje; to je dokazalo že mnogo velikih žen.»

Prva želja.

«Pravite, kaj jim sporočam? Najrajši bi jim to povedal sam, ampak jaz jih poznam le nekaj, medtem ko čita časopis tisoč in tisoč deklet... Torej dobro, povem vam to.

Prvič bi želel, da bi današnja dekleta gojila nekoliko tudi modo in kozmetiko duše, ne samo telesa. Pravijo, da so današnja dekleta fantom dobre tovarišice in prijateljice, ampak jaz tega preveč ne verjamem. Današnje deklet se je sicer naučilo govoriti z nami o vsem, kar zanima nas in njo, vendar so to večkrat samo besede, pobrane iz modnih knjig, filmov in gledaliških iger. Dekleta se dajo kaj rade zapeljati k nazorom, ki so samo bahavi okraski.

Sploh je med načeli in prakso deklet večja razlika, kakor pri moških. So ženske, ki se izdajajo za domoljubke, pa vendar uničujejo svoje zdravje in ogrožajo svoje bodoče otroke... Veliko deklet študira, ne da bi dosegle pravo izobrazbo in ne da bi vedele, kaj v resnici hočejo. Ženske tudi slabo gospodarijo s svojo osamosvojitvijo, ki jo izrabljajo za malenkosti in sebičnosti. Škoda bi bilo, če bi se same pripravile ob njo. Prej je bila žena golo sredstvo moževe sreče. Danes bi hotela, da bi bil mož sredstvo njene sreče. Treba je oboje združiti.

Spoštovanje moža do žene pa ne zadostuje samo kot vobče zagovarjano načelo, ampak žena si mora moževo spoštovanje

pridobiti. S svojo zunanostjo si pridobi njegovo občudovanje, toda spoštovanje je notranji imetek. Mnogo je občudovanja vrednih deklet, lepega obraza, mikavne postave, prijetnega in dražestnega vedenja, toda malo žen, ki si znajo pridobiti spoštovanje. Sicer pa, da ne bomo delali krivice... tudi takih mož je malo.»

Druga želja.

«Drugič bi si želel, da bi dekleta ne bila boječa in bi imela pogum, da bi bila srečna. Da, pogum, biti srečna. Sodobno življenje dovoljuje, da si lahko svoj prosti čas razdrobimo na tisoč majhnih delov, da lahko hodimo v kino itd. In zato zapelje mnogo deklet, da bolj cenijo takšno življenje majhnih radosti in skrbi iz dneva v dan, kakor pa eno veliko radost, eno veliko skrb.

Dandanes je veliko žensk le na pol ljubic in na pol žen... Prej je bila ženska samo ljubica in samo žena, pa nič drugega. To res ni bilo prav. Toda današnje ženske so ljubice, premalo žene. Komaj nam znajo skuhati lipov čaj, če smo prehlajeni. Razumite me! Ne gre za lipov čaj, ampak za vlogo žene, za vlogo naše življenjske družice.

Moderno deklet iz samega strahu, da bi ne prišlo ob svojo izbojevano osamosvojitvev, viha nos nad vsako še tako majhno nalogo. Gotovo ne gre za to, da bi žena garala od rana do noči v gospodinjstvu, ampak ne-

kaj ženskih dolžnosti je pa vendarle... Čudno je: če prosim deklet ali ženo, da bi mi storilo nekaj, kar je naloga moškega, na primer, da bi mi razvila fotografijo, je precej z navdušenjem pripravljena. Gorje pa, če jo prosim naj mi zašije rokav.»

Tretja želja.

«Tretjič bi želel, da bi nas dekleta imela za možje, za takšne, kakršni smo ali kakršni lahko postanemo, ne pa za bitja, kakršna nikoli nismo bili in nikoli ne bomo. Ženske imajo navado, da moške ali precenjujejo ali pa podcenjujejo. Nekatere precenjujejo našo moč, krepkost, zmogljivost in potem so razočarane in v zadregi, če odgovorimo, če ne zmora naš razum in naša moč. Zakaj zdajci vidijo, da nismo kos temu, za kar nas je določila njihova domišljija.

No, naj bo že tako ali tako, vsi živimo na isti zemlji, in česar ne stori ta, mora storiti drugi. Samo v radosti smo složni in strnjeni. In veselje in radost je treba ustvarjati in razumevati. Pa tudi če treba z bolečostjo in skrbjo. Vsaj polovica je odvisna od žen; v žene čudovito verujem, verujem v neizmerni in neprestano rastoči pojem ženstva, v čudovito blažečo in rodečo silo sveta, ki živi in ustvarja, ki nam možem daje življenje, moč in pogum in brez katere bi svet prenehal utripati. Ali boste to povedali našim dekletom in ženam!»

F. M.:

NI ČASA...

«Kdaj se boš pa že vendar oženil, Mirko?» je vprašal nekega dne stari Milavec svojega sina.

«Nimam časa, oče, nimam časa!»

«Za ženitev imajo ljudje zmeraj dovolj časa, Mirko.»

«Kaj naj storim, oče?» je vzdihnil mladi Milavec. «Od ranega jutra do poznega večera tičim v trgovini. Delam štirinajst ur na dan, komaj utegnem jesti in spati. Včeraj sem bil v Beogradu, jutri moram spet v Maribor, in med vožnjo moram na žalost misliti na važnejše reči, kakor na to, da bi se ozrl po kakki ženski.»

«In po tebi se ni še nikoli nobena ženska ozrla?»

«Že, že. Ampak —»

«No?»

Mladi Milavec je malomarno zamahnil z roko.

«Čemu zmerom tisto staro storijo, oče? Jaz bi bil moral takrat vzeti Lojzko, pa sem moral poslovno odpotovati v Nemčijo. Pozneje sva se le redkokdaj videla. Kdaj pa imam urico časa zase, da bi ji povedal, da jo imam rad?»

«Ali ti mora pomagati tvoj stari oče?»

«Časa, oče, mi tudi ti ne moreš podariti!»

Stari se je smehljaj.

«Očetje zmorejo veliko, moj sin.»

«Jutri se odpelješ v Beograd?» je vprašal oče zvečer.

Sin je prikimal.

«Ob osmih zjutraj se odpeljem. Prvotno sem se hotel odpeljati ob devetih, ampak tako sem eno uro prej tam, in čas je zlato.»

«Torej ob osmih?»

«Da, oče.»

«Potem lahko izpolniš besedo, ki sem jo dal dobremu prijatelju.»

«Prav rad.»

«On se pelje jutri zjutraj ob osmih v Zagreb; pelji se na postajo mimo njegovega stanovanja in ga vzemi s seboj na postajo.»

«Kdo je tisti dobri prijatelj, oče?»

Stari je rekel počasi:

«Lojzka se imenuje.»

*

Ko se je drugo jutro mladi Milavec pripeljal pred Lojzkinjo stanovanje, je že stala s kovčgom pred hišo.

«Haló, Mirko!» je veselo zaklicala.

«Dobro jutro, Lojzka! Kar brž vstopi!»

«Ali se tako mudi?»

«Ni časa! Drugače zamudiva vlak!»

Voz je odbrzel. Bilo je še deset minut do odhoda vlaka. Imela bi bila še dovolj časa, če —. Ampak prišel je tisti veliki «če». Širok voz za prevažanje pohištva jima je zaprl cesto; hotel se je obrniti, in zdaj ni mogel ne naprej ne nazaj. Milavec je naglo obrnil, se peljal precej daleč nazaj in krenil v drugo ulico, ki je vodila proti postaji. Pa tudi tam je naletel na oviro. Dva taksija sta očitno zapeljala drug v drugega, šoferja sta izstopila in se ob živahni udeležbi občinstva obsipala z raznimi «vljudnostmi». Milavčevih znakov še nihče slišal ni, tako je bilo vse razbur-

jeno. Ni bilo mogoče priti mimo. Še tretja pot je bila mogoča na postajo, čisto ozka ulica. Ampak kakor da je bilo začarano! Sredi ulice je sedel star mož in je ravno začel izdirati kamene, s katerimi je bila ulica tlakovana. Dobrodušno je gledal iznad svojih naočnikov in je sicer počasi, toda z dobro voljo spet vsajal kamnite kocke nazaj, tako da je mogel Milavčev voz naprej. Ko sta Milavec in Lojzka prišla na postajo, je vlak ravno odhajal.

«Kaj pa zdaj?» je vprašal Milavec ves nejevoljen.

Lojzka ga je prišla za roko.

«Zdaj imava eno uro časa zase,» je rekla.

*

Ura še ni bila devet, ko se je oglašil telefon.

Stari Milavec je bil nekoliko vznemirjen, ko je dvignil slušalko.

«Prosim?»

«Oče, jaz sem!»

«Mirko?»

«Da, oče, ho'el sem ti samo nekaj zelo, zelo lepega povedati.»

«Nekaj lepega?»

«Pravkar sem se zaročil z Lojzko. Torej ti ni več treba, da bi mi pomagal, oče!»

Ko je oče z žarečimi očmi spet položil slušalko, je stopil k pisalni mizi, vzel čekovni zvezek in izpolnil tri čeke. Enega za voznika, dva za taksija, zakaj vse tri je včeraj naročil. Staremu možu na cestnem tlaku pa nič — ker je bil to sam. Potem je vzel fotografijo svojega sina in rekel: «Moj sin, očetje znajo tudi čas darovati!»

Ina Slokanova:

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Bilo je sredi popoldneva in sonce je sijalo. Okna hiš so se bleščala. Nešteta okna neštetihi hiš. Ulice so se razpletale vsekrižem kakor drug v drugega zavozlani trakovi. Bile so široke, in po njih so z blazno naglico drveli avtomobili.

Lenka je plaho stala na pločniku pred postajo in ni vedela, kaj bi. Ali naj bi šla v mesto in začela iskati službo? Nocoj je za to prepozno. Najprej se mora malo razgledati, da vsaj nekoliko spozna mesto. Potem si bo morala preskrbeti za nocoj prenočišče, jutri, navsezgodaj, pa bo šla na lov za službo.

Čez cesto si ni upala. Šla je dalje po pločniku in se nerodno zadevala v ljudi. Ko je prišla končno do križišča, je obstala, potem pa je počasi krenila nazaj po poti, od koder je prišla. Vse ji je bilo tako tuje. Vsi ti nešteti ljudje, ki so hodili mimo nje in jo merili na pol zaničljivo, na pol posmehljivo. Vse bridkeje je občutila svojo osamljenost. Čuden občutek, podoben strahu, jo je obšel. V kolenih je začutila utrujenost. Tako si je zaželela, da bi ji prišel nasproti nekdo, ki bi jo vsaj malo poznal. Toda vsi ljudje so bili tuji, strašno tuji.

Počasi je pristopicala nazaj do kolodvora. Tam je vprašala žensko, ki je pri vhodu prodajala časnike, kje je v bližini krčma s prenočišči. Ženska jo je pogledala in z debelim prstom pokazala nizko hišo onstran ceste.

Lenka se je zahvalila in stopila na rob pločnika. Toda čez cesto si dolgo ni upala. Toliko avtomobilov je neprestano drvelo sem in tja. Končno je zbrala ves pogum in stekla ter komaj ušla avtomobilu in razjarjenemu vozaču, ki je v zadnjem trenutku z vso močjo zavrl, da je ni povozil.

Vsa zasopla in prestrašena je potem stopila v krčmo, se ozrla po mračni, zatohli sobi, kjer je ob politimizi kvartalo nekaj moških, nato pa je vstopila v sosednjo sobo, ki je bila nekoliko svetlejša in so bile mize pogrnjene s snažnimi rožastimi prti.

Odložila je kovčeg, sedla in se oddahnila. Odprla je torbico in preštela denar. Ni bilo sicer veliko, a vendar zadosti. Nekaj ji je dala gospodinja, nekaj je skrivaj primaknil gospodar, drugo pa ji je dobra botra odštela od svojih prihrankov. Ljuba, dobra Marjeta. Ob misli nanjo so se ji zasolžile oči.

Prišla je natakaričica, mlado, zgovorno, kmetsko dekle. Lenka je naročila čaj in vprašala za prenočišče. Natakaričica se je nasmehnila. Seveda, lahko bo prenočila. Deset lepih sobic imajo.

Lenki je odleglo. Občutek osamljenosti je nekoliko splahnel. Natakaričica je bila prijazna in domača. Stala je ob mizi in se smehljala. Tudi Lenka se je nasmehnila.

«Ste se pripeljali od daleč?» jo je vprašalo dekle. Prikimala je in povedala ime vasi.

«O, to je pa precej daleč. V mesto ste prišli v službo, kajne?»

Lenka je pritrdila in se ji razodela, da je prvič v mestu in čisto nič ne ve, kam naj bi šla, da bi čimprej dobila službo. Natakaričica jo je o vsem natanko poučila,

ker je tudi ona pred letom prav tako, kakor zdaj Lenka, iskala službe.

V sosednji ulici je pisarna, ji je povedala «Posredovalnica» je napisano nad njo. Tam preskrbujejo dekletom službe. Treba je plačati pristojbino, povedati svoje ime in naslov in kaj zna in kakšno službo želi in potem sedeti in čakati. Tja prihajajo potem ljudje, ki iščejo dekleta za najrazličnejše službe: sobarice, postrežnice, kuharice, perice, varovalke otrok itd. Morda bo čakala samo nekaj ur, nekaj dni, lahko pa tudi eden do dva tedna. Toda službo bo končno vendarle dobila, na to naj se zanese.

Lenka je poslušala natakaričino pripovedovanje in njen položaj se ji nič več ni zdel tako obupno žalosten kakor malo prej. Šla bo v pisarno, plačala pristojbino, povedala svoj naslov in kakšno službo želi, potem pa bo počakala, nekaj ur, nekaj dni ali eden do dva tedna, naposled pa bo dobila službo. To je mnogo bolj preprosto, kakor pa če bi hodila po mestu, po hišah, ki jih ne pozna, in kar na slepo srečo spraševala tuje, neprijazne ljudi, ali morda potrebujejo služkinjo.

Pa je bilo marsikaj vendarle bolj zapleteno, kakor je pričakovala, zanašajoč se na lahkotno natakaričino pripovedovanje. Najprej si je morala preskrbeti poselsko knjižico, kjer je bilo natanko zapisano, kakšno postavo, kakšen obraz, kakšne lase, oči, nos in usta ima, potem je morala plačati posredovalki precejšnjo pristojbino, da se je končno smela pridružiti dolgi vrsti na službo čakajočih deklet, ki so sedele na klopeh ob zidu.

Ko je bilo naposled vse to za njo in je sedela med dekleti, se je plaho stiskala v kot in s povešenimi očmi strmela v konice svojih čevljev, ker je čutila na sebi neprijazne obraze deklet, ki so videle v vsaki na novo prišli tovarišici konkurentko.

Zunaj pa je sijalo sonce, ki se je v širokem pramenu zlivalo skozi visoko okno po tleh in pultu, za katerem je sedela debela starikava posredovalka. Dekleta so sedela tiho. Zdaj pa zdaj je katera drobno zakašljala, zavzdihnila in vrgla sosedi pol tiho besedo. Naposled pa je bilo nekaterim molka preveč in so se začele mrmraje pogovarjati. Govorile so največ o svojih prejšnjih službah in gospodinjah. Rdečelaso deklet v sinji ohlapni bluzi je šepetaje pripovedovala sosedi, da bo to njena prva služba. Od doma so jo jo spodili zaradi fanta, ki očetu ni bil všeč. Toda služila bo samo, dokler fant ne dobi službe, potem se pa poročita.

Lenka je sedela tiho, nekoliko odmaknjena od drugih, in trudno mislila na Marjeto, na Janeza, Minco in hudo Mrakovko. Mimogrede je ujela to in ono besedo iz pogovora drugih deklet in v mislih primerjala njihove hude, jeznorite gospodinje, o katerih so se tako bridko pritoževale, z Mrakovko in čedalje bolj je spoznavala, da njeno življenje v mestu, ki si ga je včasih tako lepo mislila, ne bo dosti lepše in zadovoljnejše, kakor je bilo pri Mrakovih.

Kdaj pa kdaj so se odprla vrata, in v posredovalnico je stopila mlada ali bolj postarna gospa, premerila čakajoča dekleta in se obrnila k posredovalki. Potem se je začelo mešetarjenje za službo, ki je bilo v marsičem podobno mešetarjenju na živinskem sejmu, vsaj Lenki se je tako zdelo. Dekleta so sedela vzravnanost, zadrževala so dih in se kakor na povelje nasmihala gospe. Gospa je izbirala sitno in natanko,

kakor so navajene izbirati dobre gospodinje. Ko je slednjič eno izmed deklet izbrala, se je šele začelo pravo mešetarjenje. Morala je odgovarjati svoji bodoči gospodnji, kakor pri misijonski spovedi strogemu spovedniku: da je poštena, da nima fanta in tudi nezakonskega otroka ne, da ima rada otroke, da zna lepo negovati pse, da pri kuhi nikoli ne prismoji jedi, da pri pranju varčuje z milom itd. Ko je bilo tudi to pri kraju, je smelo srečno dekle, če je bila gospodinja z njenimi odgovori zadovoljna, oditi v novo službo. Pri odhodu se je nekako ponosno nasmehnila tvarišicam, in te so ji žalostno vrnile medel, komaj zaznaven nasmeh.

Največkrat so pa odšle gospe same, ker niso našle nič «primernega». Kadar so se za takšno gospo zaprla vrata, so se dekleta spogledala in, če že ni katera glasno izustila, so si vse mislile isto: ta gospa je pa sitna!

Prihajala so tudi nova dekleta in prijazno so se klanjale posredovalki, ki je kakor kraljica stolovala za svojim pultom. Dajale so ji svoje poselske knjižice, plačevale pristojbino in potem sedle na klop ob steni. Tako so enolično minevale ure; sonce se je umaknilo sencam, ki so se, sive in mrakotne, najprej vgnezdile v kotih pod stropom in se od tam počasi, neopazno vleklo po stenah proti tlom.

Minil je prvi dan, drugi, tretji. Dekleta so odhajala in prihajala. Gospe so prihajale in odhajale. Debela posredovalka je stolovala za svojim pultom, spravljala denar in pregledovala poselske knjižice. Proti podnevu se je v sobo prismejalo sonce in za nekaj ur pozlatilo stene in tla mrzle sobe, dokler ga niso spet pregnale sence.

Lenka je čakala. Bila je preveč plaha, da bi se rinila v ospredje in se vsiljevala gospodinjam, kakor so delale druge. Ona ni še nikoli po posredovalnicah iskala službe, zato tega ni bila navajena. Mislila je, da bo že kdaj prišla na vrsto tudi ona, in je čakala. Čakala je peti, šesti, sedmi in osmi dan.

Devetega dne je stopil v posredovalnico mlad, črnolas gospod. Posredovalka ga je že poznala. Veselo nasmejana, ga je prijazno pozdravila:

«Klanjam se, gospod inženir. Kaj pa je vas spet k nam zaneslo?»

Gospod je pogledal po dekletih.

«Dekleta potrebujem k svoji bolni ženi. Močna mora biti, snažna in ne preveč nerodna.»

Gospod se je obrnil in se spet ozrl po dekletih. Posredovalka je vstala, se razgledala in nosljaje zategnila:

«Noo, katera pojde h gospodu inženirju?»

Lenka je videla, da so se nekatere skrivaj sunile s komolci. Molčale so. Rdečelaso dekle je hotelo vstati, toda sosedja jo je na skrivnem pridržala za krilo in zašepetala: «Nikar! Tam nobena dolgo ne ostane. Njegova žena je strašno sitna.»

«Noo, katera pojde h gospodu inženirju?» je še enkrat z visokim glasom vprašala posredovalka, Inženir pa je pristavil:

«Plačam dobro, pet sto dinarjev na mesec in prosto hrano in stanovanje.»

Dekleta so sedela negibno in bolščala v tla. Ena je kakor v zadregi pripomnila: «Jaz ne morem, obljubila sem že na pol neki drugi gospe. Danes popoldne pride.»

Tedaj je vstala Lenka, si z levico popravila lase in rekla:

«Pa pojdem jaz, če je gospodu všeč.»

Njegov pogled je prebегnil njeno vitko, toda močno postavno. Mehko je vprašal: «Toda bolnico je treba vzdigovati. Ali boste mogli?»

Lenka se je nasmehnila: «Menda bom, saj sem močna. Doma sem dostikrat vzdigovala težke reči, ki jih je še gospodar komaj.»

«Dobro,» je rekel gospod in se nasmehnil: «Popoldne se zglasite pri nas.»

Dal je posredovalki naslov in se poslovil.

«Vidite, pa imate službo.» Posredovalkin obraz se je od zadovoljstva svetil kakor maslen kolač. «In dobro službo. Pet sto dinarjev na mesec, hm, to je denar dandanes. Lepo vsotico si boste lahko prihranili.»

Lenka se je smehljala. Nič ni videla pomilovalnih pogledov deklet. Ko ji je posredovalka obrazložila, kje je Vrtna ulica z inženirjevo vilo, je z naslovom in poselsko knjižico v roki, vsa srečna stopila na ulico.

Saj je imela službo.

* * *

Ograja je bila visoka, železna. Skozi njo se je videl veliki, lepo gojeni vrt. Sredi vrta je bila bela, majhna, gradiču podobna vila s širokimi okni in okrasnimi stebriči pred vhodom.

Vrtna vrata so bila zaprta. Na njih je bila emajli-rana tablica z napisom: Inž. Pavlič. Poleg je bil zvonec.

Lenka je pozvonila in se pričakujoče zagledala na vrt. Srce ji je burno utripalo.

Ni čakala dolgo. Od vile se je primajala debelušna ženska srednjih let v belem predpasniku. To bo najbrž kuharica, je pomislila Lenka.

Nekje na vrtu je lajal pes. Ženska se je počasi pribalala k vratom in vprašala skozi ograjo: «Kaj bi pa radi?»

Lenka se je predstavila in povedala, da je prišla služiti. Gospod jo je najel.

Ženska je molče odklenila in jo spustila na vrt ter jo odvedla v vilo. Pred vrati se je pognal proti Lenki mlad volčjak, toda kuharica mu je zapretila s prstom, in pes se je potuhnjeno odplazil.

Kuharica je odvedla Lenko v kuhinjo, ki je bila velika in svetla.

«Zdaj gospa spijo,» ji je kratko pojasnila. «ob štirih se boste lahko predstavili.»

Lenka je slekla jopico in sedla. Kuharica se je vrnila k svojemu delu. Počasi, skrbno je splakovala krožnike in se včasih od strani radovedno ozrla na Lenko. Lenka je vstala in se vljudno ponudila: «Ali naj vam pomagam?»

«Prosim, če vas veseli.» Kuharičin obraz je prijazno zasijal. Lenka je čutila, da si je s tem že nekoliko pridobila njeno naklonjenost. Pazljivo je brisala krožnike in jih varno, s skoraj pretirano skrbnostjo zlagala na kup, ker je vedela, da jo kuharica opazuje.

«Prva služba, kajne?» jo je čez nekaj časa prijazno vprašala kuharica.

Lenka je prikimala.

(Dalje prihodnjič.)

ZA NAJE MALE

Vera Gogala:

Bumbo, Muni, Pupica in Bojči

Cez pol ure nagne Neli glavo k tlam, se davi in teče na dvorišče...

Muni-mucka se zaljubi v lepega mačka. Bojči s strahom poslušna zvečer tisto zaljubljeno mačje zavijanje in vpraša mamo: «Kaj bo pa zdaj, ko se bo naša Muni poročila? Ali bo dobila majhne mucike? Kdaj se bo omožila tudi Neli?»

Munike vso noč in ves naslednji dan ni domov. Kužek žalostno pretika kote. Bojči ga tolaži in mu pripoveduje zgodbe, strahotne zgodbe o krošnjarih, ki jedo mucike. Tada Muni se zvečer vrne. Kar mimogrede se ustavi ob vratih, drgne z glavo, z vratom in telesom ob vrata. Prijazno mijavka, zategnjeno piska kot drobna piščalka in se po mačje smehlja. Neli nori od veselja. Vrže se pred muco na tla, jo boža in jo lovi za gladko dlako. Nad vse ljubeznivo golči, jo ovahava od repa do glave in miga z repkom. Potem se prične običajna dirka skozi vse prostore, da treska in grmi in nabena preproga ne ostane na svojem mestu. Malo si oddahne in si od blizu pogledata v oči, potem pa dalje... Z njima teka Bojči, ju lovi in podi, se mikasti z njima po tleh in kriči na pomoč. Uboga cunjasta pupica pa frči po zraku, da tudi gledalcem ni prizaneseno. Tada končno postane zanimiva vsaka dirka, celo mačja ali pasja, in publika se navduši in ploska.

Neli-Bumbo je gotovo slabših nagnen kot mucek. Z mize odnese celo tablico čokolade in jo na mah pohrusta. Skledico smetane izmakne in polize, osminko masla ukrade, celo jezik pri čevlju zgrize in poje v svojem skrivališču. Seveda ji je potem slabo, kajti usnjeni jezik je težko prebavljiv in ni prav nič podoben prekanemu govejemu jeziku. Mucek pa je spodoben, priden in nikdar ne krade.

Ker je Neli požrešna in vselej ne poje vsega, skuša skriti svojo zalogo za poznejši čas. Nenačdoma se začuje izpod mize ali izpod štedilnika dvomljivo piskanje, kakor bi nekdo z skobljem belil deske. In še... huuuisk... huuuisk... skoblja Neli z noskom po tleh in nevidno zagreba kos mesa ali pljuč v kot. Oprezno pogleda okrog sebe in je zadovoljna.

Davi je uprizorila Neli maškerado v stanovanju, in Munika ji je pomagala. Muca trdovratno in vztrajno sili v posteljo, da, celo pri belem dnevu. Pogrinjalo na postelji se čudno giblje. Muca je v postelji. Neli se skuša splaziti k njej in rine z gobčkom pod odejo. Prestrašeno pogleda Mucin smrček izpod čipkastega pregrinjala, se skuša izmotati, toda kosmatinka Neli je že pri njej. Ovijata si dražestni telesič z gubami tankega pregrinjala, se valjata in motata med čipkami, in končno se pelje dvojica z prekrasno vlečko vred po sobi. Na levi muc, na desni Neli. Preko njih pa belo oblačilo z

Zadnji čas so pri nas težave z zapiranjem vrat. Komaj primeš za kljuko, da bi mrazu zabranil vstop v prijetno sobo, že mrgoli med vrati, pri nogah, se gnete in preriva v klobčiču, da človek ne ve, kam bi se umaknil živi procesiji. Včasih se vsa pisana družba zakadi kot izstrelek v sredino kuhinje in in spet nazaj skozi odprta vrata na hodnik in dvorišče. To je burja. To je celo več, opustošenje, ki privihra mimo vrste očiščenih čevljev in pobere v naglici s seboj copato ali čevalj. Hrumi pod stoli in mizami, snema prte, razdira cvetje v vazi, skače in beži čez police, prevrača škatle s sladkorno sipo in rižem. Vse se godi v najlepši medsebojni slogi, brez zavisti in očitkov in s silnim truščem in ropotom. Ko se procesija dovolj nadvija, ko so gledalci utrujeni od vzgojevalnega vpitja, se bojna truma ustavi.

Bojči lovi sapo in si gladi lase z vročega čela. Bojči je vodja.

Bumbo — ali Neli — se vrže z vso težo mladega kosmatega telesa na tla in kaže jezik.

Muni prijazno žmrka, si obližuje šapice in gleda zdaj Bojčka, zdaj kužka Bumba, ki striže z ušesi. Strašno so zadovoljni.

Bumbo je prav za prav Neli. To je kosmata gospodična v najlepši mladosti 5 mesecev. Prekrasna je s svojimi temnimi živimi očmi in belo bradico. Kožušček je bel in se nagajivo zvija v lahnih kodrih. Tudi rjava je in črna, toda to spada k predpisom njene pasme. Bojči pravi, da je iz rodu Foksl Mukitonov. Kadar je pridna, se imenuje Neli, angleška krasotica, srček. Če nori in divja, je Bumbo in trapica in razbojnič. Sploh je najlepši kužek.

Muni je mlada elegantna mačica tigraste barve. Ni je prijaznejše živalce na svetu. Razumna in živahna je Muni, da si osvovi vsako srce. Celo pasje srce si je pridobila, čeprav je bilo sprva mnogo težav, prask in cviljenja.

Tudi Pupica, to je čisto navadna raztrgana, zamazana cunjasta kepa, najlepša igrača Muni in Neli — podobna bolj vozlu ko čemur koli. Včasih dobi Pupica družbo. Malo razmesarjeno miško, ki je še pred kratkim smukala med poleni v drvarnici in se veselila svojega mladega življenja. Toda Muni ima ostre oči in kremplje.

Če se Neli posreči, da vzame mucki mrtvo miško iz šapic, tedaj razsaja in nori od veselja. Zmagoslavno nosi miš s seboj in z iskreno škodoželjnostjo pogleduje muco. Včasih ji celo pretkano ponuja ukradeno revo. Muni psički ne prizanaša. Če pride mimo nje, hinavsko zameži in — pokl jo

dobi Neli po glavi ali ušesih, in šapica švigne nazaj. V taki igri se razvnameta obe. Neli izpusti miško in izziva muco. Z vsem telesom se vzpne ob stolu navzgor, previdno treplja mucin kožušček in se bliskovito odmika napadom male šapice.

V hipu se sprži muckino telo in se vrže psičku na hrbet. Z obema šapama se oklene vratu, grebe in praska, grize vztrajno, toda rahlo zdaj bedrce, zdaj kosmati vrat. Živ klobčič se povrača, nožice cepefajo, godba je vedno hujša. Neli je srečna in se prav nalašč meče na hrbet ter se nastavlja mucu, steguje kosmate noge daleč od sebe in drhti od veselja, če jo mucek voha po gobčku in ji grize ušesa.

Bojči stoji v kotu in izpodbuja barbo z vsemi mogočimi glasovi. Vrže se na preprogo z vsem telesom in bevška, gruli, mijavka, tuli, sploh dela vse, kar razveseljuje in bodri mala prijatelja.

Bojči obiskuje prvi razred. Že ves teden je prijetno razburjen, ker pričakuje prvo spričevalo. S teto stavi: «Pet zaušnic! Velja. Če ne bom imel samih petic. Ampak ti rečem že danes, kovača boš dala ti!»

Pokliče Muniko in Bumba k sebi in jima svečano obljubi:

»Vsaka dobi eno celo hrenovko od mene iz mojega denarja, vestal Da se bosta vselej že v naprej veselila mojega spričevala!»

Muni prede dalje. Neli pa poskoči k nizki mizi, k zlatim ribicam, pritisne nosk k steklu in sporoči zlatim prijateljicam veselo novico.

In resnično dobita živalci onega znamenitega dne vsaka svojo klobasico. Bumbo požre svojo skoraj brez sape. Muni-muc pa vlači klobasico iz kota v kot in jo skriva pred požrešnimi očmi kosmate prijateljice. Kakor ris pogleduje Neli izpod stola na ostanke hrenovke in požira v taktu sline. Bojči pa sedi na tleh in ju gleda. Njegove oči kar sijejo od ponosa. No, teta je tudi morala plačati kovača.

Bojči zbolil in mora ležati v postelji. Kadar ni mamice v bližini, se postavi časna straža k njemu, ta k vzglavju, oni k nogam. Kmalu sta oba pod odejo. Mirno ležita in izpod odeje gleda dvoje mokrih majhnih gobčkov. Če se vrata odpro, izgineta gobčka. Mamica šteje kapljice zdravil. Potem odvija zdravila-tablete, izlušči eno tableto in jo daje bolniku. Ostale se zakotalijo pod posteljo. V hipu se odeja zgane, in bel kožušček se izmota na tla. Hrust, hrust, pokajo tablete pod močnimi zobki.

Mama zavpije in podi Bumba, išče tablete. Toda kakor v prepihu izginejo vse.

vlečko po vsej sobi. Bojči preseneti ta čudni par, plane v smeh in se valja po tleh.

Muni zelo rada skače na omare. Dolge ure sedi na svoji nedostopni višini in žmrka ubogi psički v nižave. Enkrat celo odnese kos mesa iz svoje sklede na omaro in zadovoljno prede. Neli jo milo gleda in strahoviho hiti migati s kratkim belim repkom. Muca zatrisne zdaj levo oko, potem desno, iztegne šapico in — *fa!* pahne košček mesa ubogemu Lazarju pod seboj. «Da ne boš zaman migala z repom!» ji de s prijaznim krotkim mijaavom.

Zdaj bo Muni-muca kmalu postala mama. Resnejša je in povsod išče primernege katička za gnezdo. Najrajši stika v omari za perilo. Cunjasto Pupico si vzame za zgavje, če jo ravno Neli izpusti iz gobčka. Velike temne oči upira v človeka in zategnjeno kliče in pripoveduje. Nežna je in priliznjena ko nikoli prej. Le Bumbo ne sme skakati vanjo in jo teptati z okornimi šapami. Takoj ga oklofuta z majhno tačico, ki skriva ostre kremplje. In mu zagrozi z vso resnobo v zelenih očeh: «Garje ti že danes, ti kosmata Neli, ti ognjeviti divji Bumbo, če se boš predrznila dotakniti se malih muckov!»

Bojčku pa prede: «Ti neugnani gospodek, ti culukafer kričavi, le roko boš iztegnil k mojim otrokom — pa te bom šavsnila!»

Ljubi otroci!

Prvo nedeljo v prelepem mesecu maju posvečajo vsi kulturni narodi materam. Vsak otrok, majhen ali velik, skuša ta dan svojo mater razveseliti. Majhni otroci, ki še ne razpolagajo sami z denarjem, se naučijo za mamico lepo

Zoper glavobol

pomagata 1—2
ASPIRIN
tableti

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod 5 br. 37692 od 22. XII. 1939.

3/4 zavitka

Kneippove

**SLADNE KAVE
TVORI
DRAGOCENI PRAŽENI
SLADNI SLADKOR**

pesmico in ji podarijo šopek cvetic, ki so jih sami nabrali, večji otroci, ki imajo že svoje hranilnike, pa kupijo mamicam majhno darilce v znak hvaležnosti in spoštovanja. Spomnite se tudi vi svojih mamic in jih ne pozabite na ta dan nekoliko razveseliti.

Ko je bil Bumček še majhen, se je strašno nerad umival. Ko pa je prišel materinski dan, je zjutraj sam stekel k vodovodu, napolnil umivalnico in si temeljito umil vrat in ušesa. Lahko si mislite, kako se je njegova mamica začudila. Nekaj časa ga je opazovala, naposled je pa le vprašala:

«Bumček, kam pa naj to zapišem, da si se sam od sebe lotil umivanja?»

Tedaj se je Bumček privil k mami in ji zašepetal na uho: «Mamica, to sem napravil tebi na ljubo, ker je danes materinski dan!» Mamica je bila tega tako vesela, da je Bumčka hitro pristrčno poljubila na rožnata usteca.

Teta Mina.

Rešitev ugank št. 4

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. vojna, 4. le, 5. ti, 7. sreča.

Navpično: 1. Veles, 2. je, 3. Azija, 6. ne.

Rešitev izpopolnjevalke.

Vesna.

Uganke šte. 5

Zlogovnica.

a, denj, di, e, la, na, nec, pe, ra, rat, vi.

Iz zgornjih zlogov sestavi štiri besede, ki pomenijo: 1. snežni plaz, 2. ljub sin, 3. stara mera za dolžino, 4. gora iz Svetega pisma.

Prve in tretje črke, brane od zgoraj navzdol, ti dajo ime dekleta slovenskega slovstva.

1	2	3
	■	■
4		
	■	■
5		

Vodoravno: 1. dan v tednu, 4. mož, ki skrbi za javno varnost in red, 5. moško krstno ime.

Navpično: 1. mesto v Franciji, 2. priimek nekdanje vladarske rodbine v Angliji, 3. muslimanske svete knjige.

Posetnica.

Ani Klobčar

Kaj je ta gospodična po poklicu?

L. N. Tolstoj:

*** DEDIŠČINA ***

Neki oče je imel dva sina. Dejal jima je:

«Ko umrem, si vse po bratovsko razdelita, vsak naj dobi polovico!»

Ko je oče umrl, si sinova dediščine nista mogla brez prepira razdeliti. Šla sta k sosedu in ga prcsila, naj jima bo razsodnik.

Sosed ju je vprašal:

«Kako vama je oče ukazal deliti?»

Sinova sta odgovorila:

«Vsakemu polovico!»

Sosed je malo pomislil, potem pa je rekel:

«Raztrgajta čez pol vse obleke, razbijta v polovice vso posodo in razrežita na polovice vso živino.»

Brata sta poslušala soseda, in jima ni nič ostalo.

Najša anketa

„Kaj je največkrat povod nesoglasja in celo odtujitve med starši in med doraščajočimi otroki?“

Gospa urednica!

Vaša nova anketa je zelo zanimiva. V odgovorih bodo lastne izkušnje in različne razlage, zakaj se otroci odtujijo staršem. Starši pač dolžijo otroke trme, neposlušnosti, nevhvaležnosti itd. Otroci pa spet očitajo staršem, da jih niso prav vzgajali, da niso z vsemi enako postopali, da so bili prestrogi, da se je oče premalo menil zanje, da je preveč pil itd.

Toda po mojem mnenju se otroci odtujijo samo tam, kjer ni prave ljubezni in pravega razumevanja za otroke. Očetje imajo pogosto po delu čas za prijatelje, gostilne, časopis itd., le pred otrokom hočejo imeti mir. Matere imajo vedno dovolj dela. Toda če jim je kdaj otrok v nadlogo, bi pomagala lepa beseda; ampak namesto tega ga jezno napodijo. Če pa pride znanka, soseda ali kdor koli, ima mati zanje po cele ure časa. Otrok to vidi in sklepa, da ima mati druge rajši. Premožnejše matere prepuščajo otroke pestunjam in skrbijo samo za to, da je otrok moderno opravljen. Nekatere pa spet otroke preveč nadzorujejo, jih neprestano opominjajo in karajo, tako da otroci niso srečni, ker ne smejo imeti niti trohice lastne volje.

Tako nastaja med starši in otroki razdalja, ki se opazi šele, ko otrok doraste. In zdaj je prepozno. Starši in otroci žive sicer še skupaj, toda prave skupnosti in pravega razumevanja ni. Na obeh straneh so pritožbe in nezadovoljstvo. Vse pa se je razvijalo nepazno že od nežne mladosti.

Kjer pa z malim otrokom razumno postopajo, bo otrok starše vedno spoštoval in ljubil. Otrok naj sliši in vidi morebitne težave staršev, raste in dela naj z njimi. Česar ne razume, naj mu starši razložijo. Ne smejo ga niti preveč razvajati niti ga za vsako malenkost zmerjati ali tepsti. Otrok, ki z njim starši prav ravna, jim bo tudi vse zaupal in se bo čutil tudi pozneje, ko doraste, povezanega s svojimi starši.

To sem povedala iz svojega lastnega življenja.

Lepo Vas pozdravlja

F. H., žena obrtnika iz Sl. B.

Cenjena gospa urednica!

K Vaši anketi Vam odgovarjam tole: Vzrok nesoglasja in celo odtujitve med starši in otroki je po večini na strani staršev. Saj je otrok več ali manj takšen, kakršnega so si starši vzgojili.

Marsikatera mati ustreza vsem otrokovim željam, dokler je še majhen. Do tako imenovane pubertetne dobe ne opazimo večjih razlik med dečki in deklicami. Saj hočejo tudi deklice tek-

movati z dečki v moči in pogumnosti. Ko pa pride doba pubertete, postane otrok siten in razburljiv. Opazi, da imajo ljudje skrivnosti — pa jih hoče imeti tudi sam. Na skrivaj čita napete romane. Molčeč je in trmast. V svoji ljubezni do otroka, ga mati večkrat zalezuje in prosi sorodnike in znance, naj ga tudi ti opazujejo. Otroku to ne ostane dolgo prikrito. Jezi ga, da mu mati ne zaupa več. Postane trmast in kljubovalen in stori pri prvi priložnosti prav, to, česar so ga doma sumili. In zdaj je ogenj v strehi! Komaj stopi otrok v hišo, že zapoje šiba. «Saj vemo,

Poglej, ali je vse v redu!

V lanskem letniku našega lista smo objavili dolg članek, kako je treba urediti in opremiti tujske sobe, kako se je treba vesti proti letoviščarjem, in tako dalje. Nove naročnice, ki tega članka niso brale in bi rade oddajale sobe letoviščarjem, si naj oskrbijo aprilsko, majsko, junijsko in julijsko številko lanskega letnika.

Ob pričetku nove tujske sezone bi vas radi spomnili na razne malenkosti, ki vam utegnejo koristiti. Preden vzamete letoviščarje v najem, dobro prečistite tujske sobe. Gospodinja naj sama pregleda žimnice, ali se morda ni kje vtihotapil mrčes. Zamazane prevleke žimnic je treba oprati, odeje in blazine dobro prezračiti in pregledati. Spretna gospodinja lahko prevleko žimnice sama opere in potlej spet žimnico sama zašije. To stori najlaže takole: žimnico položimo na veliko prostorno mizo. Seveda moramo žimnico poprej temeljito izteptati in skrtačiti. Potem jo razparamo, vendar pa pustimo žimo v isti legi, da pozneje laže sešijemo prevleko. Prevleko operemo v mlačni vodi in jo v senci posušimo. (Na soncu bi obledela!) Na pol moko prevleko zlikamo. Zdaj previdno dvignemo žimo, ki leži v legi na mizi, podložimo spodnji del prevleke in jo naravnamo. Najprej zašijemo vogle za silo, potlej šele začnemo sešivati žimnico, kakor je potrebno. Za to delo potrebujemo dolgo, nekoliko zakrivljeno šivanko s topo konico. Tako šivanko si nabavimo v trgovini z železnino za majhen denar. Ta postopek pa velja samo za žimnice, ki še niso poležane. Če pa je žimnica že stara, na sredini vdrtja in poležana, potlej mora-

da se nismo motili, ko smo mislili o tebi... pa ti bomo že pokazali. Knjige vzemi v roke!» Še slabše pa je, če dajejo starši pri tem še razne priimke otrokom.

Takim staršem se otroci kmalu odtujijo. Otrok je vendar potreben lepe besede, ne zmerjanja. Mati naj posebno v tej dobi z otrokom potrpi in naj mu ne kaže, da mu hoče kratiti prostost. Če opazi, da otroka nekaj muči, naj ga v ugodnem trenutku vpraša in mu potem jasno in prijazno pove svoje mnenje. Tako bo otrok videl, da najde razumevanje doma in mu ga ni treba iskati na cesti. To razumevanje je še posebno važno pri deklicah. Deklici povej tu in tam kaj iz svojega življenja, smeji se z njo, kadar je vesela, potem bo videla, da si ji mati-prijateljica, ne policist.

Vera J., učiteljšnica,
Maribor.

mo žimo razpukati. Če si najamemo strokovnjaškega obrtnika, bo žimo na stroju razpukal in bo za vse delo porabil komaj pol dneva. Samo zelo spretna gospodinja se naj sama loti tega posla, drugače bo imela vijugasto žimnico, ki ji bo pri postiljanju zmerom nagajala. Otroci radi zamažejo žimnice, zato svetujemo gospodinjam, da kupijo povoščeno platno ali pa gumijast vložek, ki ga položijo čez žimnico, preden jo pogrnemo z rjuho!

Tujske sobe moramo vsak dan dobro prezračiti. Kadar je zunaj toplo in sončno, naj bodo okna ves dan odprta, da se duh po zatohlosti, ki se je čez žimo nabral, razgubi. Če obdrži soba vkljub temu duh po zatohlem, nalijemo v umivalnik vode in ozmemo vanjo limono. Tudi nekatere sobne rastline preženejo slab duh, tako na primer rožmarin, navadni žeravec in podobne rastline. Časih pa tudi zadostuje, da za uro ali dve zakurimo peč, toliko, da se pečnice segrejejo.

Posteljno perilo, ki ga gospodinja uporablja za tujske sobe, leži navadno čez žimo spravljeno v omari. Na pomlad je treba to perilo preprati in na soncu posušiti, da se spet lepo obeli in dobi svež duh.

Iz tujskih sob pospravimo nepotrebno navlako. Družinske fotografije, razni odlitki iz mavca so morda za domače okras, tujcu pa ne pomenijo ničesar.

Stari letoviščarji, ki so se navezali na kraj, se včasih že spomladi pismeno oglasijo in vprašajo, ali bi ob tem in tem času lahko dobili spet isto sobo, ki so jo imeli lani. Gospodinja naj na taka pisma takoj odgovori.

Mnogi letoviščarji, ki prihajajo iz mesta, visoko cenijo dobro presno maslo, sveže kislo mleko in podobne dobrote. Gospodinja, ki se ukvarja z letoviščarji, si naj že zdaj naveže stike z dobrimi kmeti, da jim bodo redno dobavljali svoje pridelke. Tudi pri teh malenkostih spretna gospodinja lahko zasluži nekaj kovačev na mesec, hkrati pa si zagotovi zadovoljstvo gostov. Kl

Ines:

Če bi spregovorilo srce...

Kajne, smešen naslov: če bi spregovorilo srce! Srce vendar ne more govoriti, ono samo utriplje. Srce je samo urica našega življenja in nič drugega. Toda če bi se poglabile vase in pozorno prisluhnile utripom svojega srca, bi polagoma začele razumeti njegovo govorico, in ko bi jo razumele popolnoma, bi postalo vse v našem življenju lepše in lažje! Kajti naše srce je najčudovitejši zdravnik in tolažnik za vsako bridkost, ki nam jo naloži življenje. In teh bridkosti je toliko in so tako različne! Srce mora biti res čudodelen zdravnik, da ima za vsako svoje zdravilo.

Nekoč sem brala v zdravniški posvetovalnici nekega dnevnika tožbo neke Metke: «Pijem,» je pisala, pijem in postala bom prava pijanka zaradi bridkosti, ki me razjeda. Moj mož leži že več let bolan. Živ mrlič je. Tako sem vdova pri živem možu. To me ubija. Mlada sem, zdrava, hoče se mi moža, otrok, pa moram tako životariti. Zato pijem iz obupa...»

Tako je Metka potožila zdravniku. Ta ji je svetoval, kako naj se odvadi pijančevanja. Če ga bo ubogala, se bo odvadila pijače. Toda njene bridkosti to ne bo ozdravilo. Tu bi ji moglo svetovati in pomagati samo njeno lastno srce.

Če bi potrkala nanj in prisluhnila njegovemu utripu, bi ji takole povedalo: «Metka, vame pogledj! Jaz hranim še vse spomine iz onih dni, ko si moža ljubila. Se spominjaš, kolikokrat si mu obljubila, da hočeš biti z njim v veselju in žalosti? Pred oltarjem si mu to prisegla, se spominjaš? In zdaj, ko je srečnih, veselih dni konec, si pozabila na vse to in omahuješ. S tem mučiš sebe in njega, ko je že bolezen sama dovolj veliko trpljenje zanj. Metka, sreča žene je včasih tudi v odpovedi, v žrtvovanju. Ne pozabi tega in misli kdaj tudi na to, da vsako žrtev življenje ob svojem času poplača...»

Tako bi dejalo Metki njeno srce.

In vaše srce? Kaj bi vam povedalo? Ali ste se že kdaj v bridkosti in stiski spomnile nanj in ga prosile za tolažbo? Ali ste se zatele k njemu takrat, ko je v vas vse vrelo od srda in bridke užaljenosti? Ali ste se spomnile nanj v onih bridkih urah, ko ste mislile, da morate od bridkosti umreti? Ali ste ubogale nasvet svojega srca, ko ste na svoji življenjski poti prišle do križpotja? Ko ste bile v dvomu, v katero smer bi krenile? Ali se zavedate, da je srce vaš večni življenjski spremljevalec?

Materi! Če ste premožne ali siromašne, nečesa ne smete pozabiti, ko boste svojim otrokom štele doto: najdragocenejše od vse dote bo otrokovo dobro srce, ki ga je izoblikovala vaša ljubezen. Čeprav mu ne boste mogle dati ničesar drugega, kakor to, bodite pomirjene, kajti vaš otrok je bogat. Dobro, plemenito srce mu bo najboljši vodnik v življenju, ki ga bo vodil k sreči in blagostanju.

MISLI

Če je ranjena ali bolna glava, si zaman obvezujemo noge.

*

Peščica zlata tehta več ko vreča pravice in resnice.

*

Skušaj pozabiti svoje skrbi, ker ti izpodkopujejo zdravje.

*

Reven ni tisti, kdor ima malo, ampak tisti, kdor več želi.

*

Opravljanje škoduje hkrati trem: tistemu, o katerem slabo govorimo, tistemu, komur to pripovedujemo, najbolj pa nam, ki opravljamo.

*K*ako očarljiva je sveža in nežna koža - kako neizogibno potrebno je milo, ki jo neguje!

ELIDA MILA

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
snežnobelega barve
omamljivega vonja

Pripravi se že zdaj na kopalno sezono!

Poleti, pri kopanju, lahko spoznate, koliko je vredna nega telesa. *Predebela ženska* lahko obleče najlepšo in najmodernejšo kopalno obleko, pa vendar ne bo zbudala občudovanja. Predvsem moramo paziti, da se znebimo odvečne maščobe. O raznih neškodljivih shujševalnih kurah smo že pogostokrat pisali, in naše bralke so si ta navodila gotovo spravile. Prav tako pa tudi ni lepo, če je *ženska pretirano suha*. Zanesljivo se boste odebelili, če po večkrat na dan zaužijete kako malenkost. Na primer vsako drugo uro košček kruha, namazanega s presnim maslom. Če katera ne prenaša presnega masla, naj namaže kruh z medom ali pa z mezgo, ali pa naj popije vsako uro skodelico mleka, kakaa ali kuhanih ovsenih kosmičev. Po obedu naj leže vsaj za pol urice k počitku. To gotovo pomaga.

Razen poglavitne točke je pa še vse polno drugih, ki nam pomagajo k splošni lepoti. Ali ste kdaj opazovali na kopalnišču *noge kopalk*? Nikjer ne pride nega nog tako do veljave, kakor tu. Zgodi se, da si mlada lepa kopalka sezuje kopalne čevlje, in tisti mah vas obide groza. Prsti so izmaličeni, na vsakem izmed njih cvete kurje oko, ki priča o premajhnih čevljih, nohti so poševno zaraščeni, na malih prstih jih pa skoraj sploh ni. V tem primeru vam svetujemo, da ne sezuvate kopalnih čevljev, dokler si niste temeljito popravili in ozdravili nog. V mestih imamo zdaj že povsod pedikerje, ki vam dajo lahko strokovni nasvet, kako se znebite zaraščanih nohtov, obtiščancev, kurjih oces in podobnih nadlog. Na kmetih si žena teže pomaga, toda če nosi pametno obutev in si redno koplje noge, se kmalu znebi raznih okvar. Predvsem moramo nositi dovolj veliko obutev! Spomladi noge najraje nabreknejo, zato si pametna gospodinja zmerom na pomlad kupi nove čevlje, da se ji potlej vse leto lepo prilegajo. Jeseni in pozimi noge najmanj trpijo, nikoli ne zabreknejo, in če si tedaj nabavimo obutev, nam je spomladi gotovo pretesna. Spomladi nas tudi noge najrajši bolijo; zato si jih moramo vsak večer okopati v topli vodi. Vodi dodamo pest kuhinjske soli ali pa malo smrekovega izcedka ali pa 1 dl kisa. Nazadnje si jih

Začudjuočo delovanje enostavnega sredstva:

Nov in hiter način za dosego lepega teinta!

Na košček vate kanite nekoliko kapljic Scherk Gesichtswasser in s tem počasi brišite svoj obraz. Takoj boste občutili, kako se skozi kožo pretaka oživljajoča kri. Če potem pogledate ta kos vate, boste zelo osupnjeni, ker je popolnoma črn. Toliko umazanije se torej nahaja v porah, četudi uporabljate vsa mogoča draga sredstva. ● Temeljito čiščenje kože je predpogoj za res lep teint. Scherk Gesichtswasser se vpije globoko v pore, Vas reši mozoljev in nesnage in napravi kožo takoj od začetka lepo, nežno in gladko. Vaša koža spet lahko diha, Scherk Gesichtswasser jo osvžni, ozdravi in pomladi.

**Scherk
Gesichts-
Wasser**

oplaknemo z mrzlo vodo in jih dobro otreemo s platneno ali frotirno brisačo.

Krčne žile nam odpravi zdravnik brez velikih stroškov. Odločite se že zdaj za to, in poleti ne bo več sledu o krčnih žilah, ki kvarijo lepoto nog.

Odvečne dlake na nogah odpravimo z žveplenim praškom, ki ga dobimo v vsaki drogeriji za majhen denar.

Razen tega kazi kopalko najbolj *nečista polt, mozoljasti hrbet, kakor s prosom posute nadlahti* itd. Izrabite spomladansko sonce in se vsak dan sončite doma ali kje v zatišju. Sonce je najboljši zdravnik za slabo polt. Vsak dan se umivajte do pasu in dobro odrgnite hrbet in nadlahti s ostro ščetko, da se polt dobro napolni s krvjo. Potlej zbrišite hrbet z resorcinovim špiritom (dobite ga v drogeriji). Preden se izpostavite soncu, namažite hrbet in vsa potrebna mesta z orehovim oljem.

Golša je ozdravljiva

Golša je lahko že prirojena. Bolnika ovira predvsem pri dihanju. Poleg tega ga pa tudi močno kazi. Povečanje in razraščanje ščitne žleze nastopi lahko

tudi pozneje. Ženske dobivajo rade golšo po porodu. Posebno če je porod dolgotrajen in združen z bolečinami, se žena preveč napenja in vpije; zato se razvije golša. Previdne babice napravijo porodnicam obvezo okoli vratu, da se ne more ščitna žleza razširiti. V planinskih predelih vidimo lahko največ golšavih ljudi. Morda je temu kriva pitna voda, vendar pa nimamo prepričevalnih dokazov za to trditev.

Golšo uspešno zdravimo z jodovo soljo, vendar mora zdravnik predpisati in nadzorovati zdravljenje. Časih je povečana ščitna žleza tudi posledica Basedowove bolezni, ki je ne smemo zdraviti z jodom.

V pubertetni dobi se pri slabokrvnih in malokrvnih deklicah rada razvije golša. V tem primeru predpiše zdravnik železito vino, ribje olje, mnogo sočivja in južnega sadja, ki obsega dovolj vitaminov.

Zastarele golše zdravijo zdravniki z operacijo. Taka operacija je za kirurga sicer težka, za pacienta pa brez nevarnosti. Brazgotina, ki ostane po operaciji, je tako nezatna, da jo vsaka ogrlica zakrije.

yx

Varuj in neguj svoje zobe, dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

VEDNO SMOTER — PRED SEBOJ

Vse je v življenju osnovano na nekem zakonitem redu. To vidimo v življenju rastlin in živali, pa seveda tudi v lastnem življenju. Zakaj naj torej tega reda ne uvedemo tudi v svojem dejanju in nehanju? Red se bo izkazal za nekaj dobrodejnega. Višji smisel našega življenja je hrepenenje po dosegu nekkih ciljev. Cela stavba misli nastane najprej v našem duhu in v tej stavbi zori volja, da hočemo nekaj doseči. Mi gradimo, bogatimo vsebino življenja, merimo svoje moči, s tem da premagujemo odpore in ovire ter se veselimo, če potem kaj dosežemo. Kdor zna živeti, ne bo kar tako leno životaril, temveč si bo prizadeval, da bi si ohranil mladostno svežost in prožnost vse do visoke starosti. On tudi sploh nima časa za to, da bi se čutil starega in trudnega, ker ima še zmeraj neki cilj pred seboj in zna življenju vedno izvititi nove vrednote. Veliko pa je odvisno od tega, kako si vsakdanji potek svojih dni razdelimo. Mnogo ljudi se neprestano žene in peha, in to jih dela nervozne in nesrečne. Pri količkah dobre volje pa bi bila ponajveč pametna razdelitev mogoča. Toda ljudje kaj radi igrajo vlogo mučencev in pozablajo, da se pri tem prežgodaj obrabijo in ohlapijo. Pol ure na dan potrebuje vsak človek, da si izdelava pravi program za naslednji dan. Neprijetna pota itd. opravimo najbolje kar v začetku vsakega tedna, vsi drugi dnevi so za vse tisto, kar se da laže izvršiti. Nikoli ne hotimo opraviti preveč stvari naenkrat. Saj se iz tega ne rodi nič pravega.

Praznike sicer obhajamo, kakor pridejo, toda pametna razdelitev je tudi tukaj umestna. Zabave bomo veliko bolj užili, ako si jih vzamemo k srcu z neko preudarnostjo.

Mnogo ljudi toži, da jim je neprestano dolg čas, ker so prenerodni in preleni, da bi si dan pametno razdelili. Z drugo besedo, da bi imeli neki smoter pred seboj. Neprestano tožijo, da

jim je življenje pusto, da nimajo nič od njega, ker ne vedo, kaj bi počeli. Z vsem mogočim se bavijo, pri tem pa zamudijo to, kar je najvažnejše. Izgubijo prav vsak pregled, in njihova dejanja so ali prenagljena, nerodna, ali pa zanikrna in vnemarna. Ti večni nezadovoljneži zro z zavistjo na one, ki smotno in premišljeno izvršujejo svoje delo in prav tako smotno uživajo zabave. Seveda se tudi tu ne sme pretirati in se pretirano natanko držati okolega načela. To bi se reklo, izpremi-

njati človeka v avtomat. Gotovo so tudi dnevi, ko človeku ni treba nič nameravati, dnevi, ki so posvečeni samo miru. Pa tudi ob takih dnevih bomo že iz navade segli po dobri knjigi, šli na izprehod ali kako drugače skrbeli za osveženje duha in telesa. Ko se potem drugo jutro prebudimo in nas čaka spet nov dan, poln načrtov, si mislimo: «Moje življenje ne teče brez koristi v večno veselje, moji dnevi so izpolnjeni s smotrom in ciljem — jaz vedno nekaj nameravam.»

DA, KO BI TI NE BIL ...

Nobene besede niso tako odveč, kakor so te. Kadar je človek že «v godlji» — kakor pravimo — ne pomaga nobeno modrovanje več. Nespametno ravnanje zakonci, ki si z neko mržnjo očitajo: «Da — ko bi ti ne bil(a) vedno porabil(a) toliko denarja, bi imela midva še danes svojo malo trgovino!» Očitki namreč ničesar več ne izpremenijo, ampak ustvarjajo samo neprijetno razpoloženje. Zdaj je treba pogledati razmeram in položaju jasno v oči in iti skupaj proti novemu življenjskemu cilju. Na svojih napakah se moramo učiti, če hočemo bodočnost bolje izoblikovati, kakor smo preteklost. Veliko bolj pristoji vsem zakoncem, da skupno in vzajemno delajo in se hrabro prebijajo skozi meglane dneve, kakor pa če jadikujejo in tarnajo zaradi lepih dni, ki so minili in jih ni več.

Kolikokrat očitajo starši mladini napako ali neuspeh v poklicu! «Da, ko

bi bil postal ključavničar! — — Ko bi bil nas poslušal, bi zdaj ne posedal brez dela kot brezposeln učitelj, ampak ti si hotel igrati gospoda — —» Tudi te besede mlado srce samo zagrenijo. Sin je postal učitelj in ima svoj poklic rad! Naša dolžnost je, da mu čez trenutno «smolo», ki jo ima, pomagamo s tolažečo izpodbudo in pomočjo. Odveč in neokusno je tudi, če očitamo hčerki: «Da, — ko bi bila vzela Bevca, ne pa Černeta!» Mladina ima pravico, da si sama izbere življenjskega druga — četudi se postavi v nevarnost, da bo v zakonu boj in trpljenje. Tudi tu razdre beseda «da — ko bi» — zaupanje, ker ta beseda ne gradi, ne dviga, ampak vleče k tlom, podira in pripravlja obup. Samo tolažeče, pogumne besede in zvesto skupno prenašanje življenjskega bremena lahko upognjeno srce spet pokonci postavi.

Že stoletja zdravi ROGAŠKA SLATINA s čudodelno močjo svojih zdravilnih vrelcev razne bolezni: želodca, črevesja, jeter, zlatenice, žolčnih kamenov, presnavljanja, debelenja, ledvic, mehurja, sladkorno bolezen itd.

Znana strogo dietetična kuhinja. Krasno športno kopališče. Idealno okrevališče. - V predsezoni in posezoni znatni popusti. Zdravljenje poleti in pozimi.

Informacije daje ravnateljstvo zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA

Preprosto vložene češnje. Dobrim, trdim češnjam izločimo koščice in jih naložimo v litrske ali pollitrske kozarce samo do polovice. Nato jih nekoliko potlačimo in polijemo čez nje do tri četrti kozarca — ker izločijo češnje same precej soka — sirup, za kate-rega denemo na vsak liter vode 10 dkg vaniljevega sladkorja. Kozarce potem neprodušno zapremo in jih postavimo v posodo z mrzlo vodo, tako da sega voda do vratu kozarcev. Posodo s kozarci postavimo potem na ognjišče, kjer naj se, ko voda zavre, litrski kozarci kuhajo približno 8 minut, pol-litrski pa samo 6 minut. Ko se v tej vodi kozarci na pol ohladi, jih vzamemo iz posode in spravimo.

Sončne pege so manj vidne, če jih večkrat obrišemo z vodikovim preki-som. Vodikov prekis obeli pigment. Zdravniki za kozmetiko pa vam lahko tudi predpišejo mazilo proti sončnim pegam.

ab.

Treba je misliti na vse.

«Gospod lekarnar, prosim kako sred-stvo, ki pomirja bolečine.»

«Kje pa te boli, mali?»

«Zdaj še nikjer, ampak zvečer, ko bo oče prišel domov in bo videl razbito okno —»

*

«Mihec,» pravi oče, «če boš franco-sko šolsko nalogo pisal za odlično, po-tem pojdeš za božične praznike na Polzevo!»

«Oh, veš, očka,» modruje Mihec, «saj je doma tudi lepo!»

Modri cvet in vsakdanji zajtrk.

Na poletnih izprehodih ste gotovo že opazili ob poljskih potih rastlino z lepim modrim cvetom. To je po-trošnik, najbližji sorodnik požlahtnje-ne cikoriije, iz katere se izdeluje Pra-vi Franck. Naše gospodinje uporab-ljajo že desetletja ta pridatek za vsa-ko kavo, ker daje fin, poln okus in lepo barvo, vrh tega pa prija tudi zdravju.

Skrbite za redno stolicco.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

V šoli.

«Otroci,» pravi učiteljica, «bodite vsaj nekaj časa tiho, tako tiho, da bi se slišalo, če bi šivanka padla na tla.»

Tako je bilo tiho kakor v grobu. Čez dve minuti pa se razburi Pepček:

«Gospodična, vrzite že vendar tisto šivanko na tla!»

Tri nova odkritja:

ČISTINIT

za domače pranje in čiščenje volnenih in svilenih oblek

JUVENTUS

tekoči šampon proti prhljaju

BABY

tekoče brezalkalično sredstvo za nego po izpuščajih obolele kože.

Samoprodaja v specialni trgovini z moder-nimi pralnimi sredstvi:

Ing. Franjo Lavrič, Ljubljana

Celovška cesta 28 (poleg pivcarne Union).

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akci-denčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtalni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

»STERILIZIRANO«

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v ta namen z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo.

»STERILIZIRANO«

Pridobite nam dve novi naročnici, pa dobite lepo nagrado. — Razpis daril je na str. 4 prve letošnje številke «Žene in doma».

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha s špinačnim zvitekom. 2. Govedina. Dušeno korenje. 3. Češnjev riž (429).

Zvečer: Jajčne omlete. Ledenka s fižolom.

Torek.

Opoldne: 1. Grahova juha. 2. Kruhovi cmoki s prekajenim mesom. Kislo zelje. 3. Jagode z vinom.

Zvečer: Pražena jetra. Koruzni žganci.

Sreda.

Opoldne: 1. Goveja juha s krpicami. 2. Govedina. Pečen novi krompir. Špinača. 3. Češnjev.

Zvečer: Makaroni s parmezanskim sirom. Solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Dušene artičoke. 2. Pikantne zarebrnice. Močnati žličniki.

Zvečer: Krompirjeva kaša.

Petek.

Opoldne: 1. Kislo zelje. Fižol. 2. Korenjev zvitek.

Zvečer: 1. Ocvrte sardele. Krompir s presnim maslom. 2. Češnjev kompot.

Sobota.

Opoldne: Piščanec v obari (212). Ajdovi žganci. 2. Jagodove rezine (458).

Zvečer: Koruzni močnik z mlekom.

Nedejja.

Opoldne: 1. Mavrahova juha (251). 2. Piščančeva rižota. Solata. 3. Orehov puding z vinsko peno.

Zvečer: Gnjat z jajci. Vložene gobice ali kumarice.

Opomba: Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za

debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Špinačni zvitek.

Nadev: 25 dkg špinače skuhamo v slanem kropu, nato jo sesekljamo ali zmeljemo na stroj in pretlačimo. Potem vmešamo v skledi 3 dkg presnega masla, 2 rumenjaka, sol, nekoliko stolčnega popra in žličko goste kisle smetane, nazadnje pa pridenemo pretlačeno špinačo in sneg iz dveh beljakov.

Medtem naredimo iz $\frac{1}{4}$ l mleka, 1 jajca, 6 dkg moke in nekoliko soli tekoče testo, iz katerega spečemo na 3 dekagramih presnega masla veliko in tanko omleto, ki jo potem namažemo s pripravljenim špinačnim nadevom, nakar jo zvijemo in zavijemo v moker, z maslom namazan prtlič, ki ga zvežemo z vrvcem, in kuhamo v slanem kropu približno pol ure. Nato vzamemo zvitek iz prtiča, ga narežemo na rezine in ponudimo h goveji juhi.

Dušeno korenje.

75 dkg osnaženega in opranega korenja narežemo na drobne rezance. Medtem zarumenimo na 5 dkg presnega masla 2 dkg na drobno narezane čebule (in če hočemo tudi 2 dkg sladkorja), stresemo na to narezano korenje, ga osolimo in dušimo tako dolgo, da izpari ves sok. Potem pridenemo nekoliko sesekljanega zelenega peteršilja in potresemo z 2 dkg moke, nakar korenje zalijemo in dušimo do mehkega, nazadnje pa dodamo še nekoliko popra.

Jajčne omlete.

6 jajc, 6 žlic mleka, 1 dkg presnega masla in nekoliko soli dobro premešamo. Iz te zmesi spečemo v ponvi na presnem maslu tri omlete. Ko se omleta na eni strani zapeče, jo pregnemo in takoj serviramo.

Grahova juha.

$\frac{1}{4}$ kg lepega, mladega graha izluščimo iz stročja in pristavimo v slano vodo. Prazno stročje pa operemo in posebej skuhamo. Medtem napravimo

iz 3 dkg presnega masla in 5 dkg moke svetlo prežganje, ki ga zalijemo z vodo, v kateri se je kuhalo stročje, nakar prežganje dobro premešamo in stresemo v grahovo juho, ki jo potem še dobro prekuhamo. Preden juho serviramo, vmešamo v jušniku 3 žlice sladke smetane, en rumenjaki in nekoliko zelenega peteršilja. Ko vlivamo na to juho, neprestano mešamo.

Kruhovi cmoki s prekajenim mesom.

Štiri stare žemlje narežemo na drobne kocke in jih opravimo na masti. Nato vlijemo nanje $\frac{3}{4}$ l mleka in počakamo, da se zmes ohladi. Potem pri-mešamo $\frac{1}{2}$ l moke, 4 jajca, žličko sesekljanega zelenega peteršilja, 3 žlice na drobne kocke narezanega prekajenega mesa in nekoliko soli in naredimo iz tega testo, ki naj počiva približno eno uro. Iz tega testa oblikujemo z mokrimi rokami cmoke, ki jih kuhamo v slanem kropu nekako 20 minut, potem pa zabelimo s presnim maslom, na katerem smo oprazili nekaj drobtin.

Dušene artičoke.

Šestim artičokam porežemo vršičke listov in jih prekuhamo v slanem kropu. Potem sesekljamo nekoliko česna in zelenega peteršilja ter primešamo malo drobtin, soli in popra, nakar namočimo zmes z oljem in jo natresemo med liste prevretilih artičok, ki jih denemo potem v kozico na vrelo olje, kjer naj se počasi duše, ko prilivamo po malem vode.

Pikantne zarebrnice.

Zarebrnice (75 dkg) zbrišemo s kro-po, zarežemo ob strani po dvakrat ko-žico, jih potolčemo, osolimo, potresemo s papriko, povaljamo v moki in spečemo na obeh straneh na čistem loju ali pa na masti.

V drugi, večji kozici opravimo na 4 dkg presnega masla 5 dkg na drobno narezane čebule, zalijemo to z vrelo vodo ali pa s kostno juho in pridenemo pečene zarebrnice, nakar posodo pokrijemo in dušimo meso do mehkega. Potem denemo zarebrnice v plitvo skledo, precedimo omako v $\frac{1}{4}$ l

kisle smetane, v kateri smo razžvrkljali 2 dkg moke, za noževo konico paprike in sok od pol limone ter omako dobro prekuhamo.

Preden tako pripravljene zarebrnice serviramo, stresemo v omako 6 dkg zelenjavnih korenin (korenja, zelene in peteršilja), ki smo jih narezali na drobne rezance in oprazili na 2 dkg presnega masla.

Korenjev zvitek.

Napravimo vlečeno testo kakor za jabolčni zvitek (407). Medtem ko testo počiva, operemo, ostrgamo in nastrgamo na strgalniku $\frac{3}{4}$ kg korenja. Na polovico razvlečenega testa potresemo potem nastrgano korenje, 10 dkg stolčenega sladkorja, 5 dkg drobtin, nekoliko cimeta in vanilijevega sladkorja ter 5 dkg rozin. Nato testo zvijemo in zvitek spečemo v pečici.

Ocvrte sardele.

Sardelam odstranimo glavice in drob, potem jih pa osolimo, povaljamo v moki in hitro spečemo na vrelem olju. Ko jih denemo v skledo, razporedimo naokoli limonovih rezin.

Orehov puding.

4 rumenjake mešamo s 4 žlicami sladkorja in žlico olja tako dolgo, da se zmes peni. Nato pridenemo 5 žlic zmletih orehov in žlico drobtin, ki smo jih polili z žlico ruma, nazadnje pa primešamo še sneg iz 4 beljakov.

To zmes stresemo v posodo za pudinge, ki smo jo prej namazali z oljem in potresli z drobtinami, in kuhamo puding približno $\frac{3}{4}$ ure v sopari.

K pudingu serviramo vinsko peno (455).

Gnjat z jajci.

10 dkg surove ali kuhane gnjati narežemo na majhne rezine in jih na razbeljeni masti nekoliko opečemo. Potem ubijemo nanje 5 jajc in jih osolimo, nakar cvremo vse to tako dolgo, da beljaki zakrknjejo.

Knjigi «Kako naj kuham» in «Veselo praznujmo» neobhodno potrebujete. Vsaka knjiga stane 50.— din, Vi jo dobite pri upravi «Žena in dom» za 15.— din.

Juvan Franc:

Vrtna dela v maju

V dobro oskrbovani vrtni gredi so zdaj sadike že ziele za presajanje. Grede na prostem dobro prekopljemo, potremo z živim apnom, da prežene-mo mrčes, ki se ob toplen soncu hitro razpase po zemlji, in pripravimo za nasad. Sredi maja presadimo na prosto kumarice, paradižnike, zeleno, por, buče in ohrovt. Sadike vsadimo v pri-merni razdalji drugo od druge. Za to delo je najboljši kak deževen dan. Če pa nam nebo noče poslati dežja, se lo-timo dela proti večeru. Najprej zalije-mo zemljo, potem s količem zaznamu-jemo, kam moramo sadike nasaditi. Vrtnarica, ki ima dober okus, bo zme-rom pazila, da bodo črte ravne, grede pravokotne in podporniki za paradižni-ke enakomerno visoki. Ko sajenje kon-čamo, zalijemo sadike.

Solato in redkvico sejemo vsakih štiri-najst dni na prostem do meseca avgu-sta. Kolerabo in črno redkev sadimo lahko do julija. Če hočete imeti zmerom svežo povrtnino, je najbolje, da vsakih štirinajst dni na novo sejete solato in kolerabo.

Zdaj je primeren čas, da nasadimo fižol. Visoki fižol sadimo ob ograji, ob živi meji, ob zidu — pač na takih pro-storih, kjer fižolovke ne zbujaajo pozor-nosti, ker res niso lepe. Nizki fižol naj obroblija grede.

Peteršilj in korenje je treba zdaj raz-redčiti. Zeleni poganjki se že kažejo iz zemlje, in zdaj vidimo, kje smo prego-sto sejali. Debelo korenje in debele pe-teršiljeve korenine bomo pridelali le tedaj, če bomo pridno redčili poganjke.

Živo mejo moramo obrezati. Angleško travo pokosimo vsakih štirinajst dni. Proti koncu meseca lahko nasadimo let-ne cvetlice, vendar samo v deževnem vremenu, sicer nam sadike rade pogri-

nejo. Plevelu je treba napovedati odlo-čen boj! Ne plašite se tega truda! Poglejte malo k sosedom in kmalu bo-ste spoznali, koliko več in koliko boljše povrtnine pridelala gospodinja, ki pridno ugonablja plevel!

ab

MAGNOLIJE

Proti koncu aprila in v začetku maja se odpro po vrtovih beli, rožnati in rde-či čašasti cvetovi magnolij in privlačijo s svojo aristokratsko lepoto nase po-glede vseh mimoidočih.

V svoji pravi domovini, to je v južnih predelih severne Amerike, je magnolija do 20 m visoko drevo s 17—25 cm dol-gimi in 5—8 cm širokimi listi, ki imajo, ako jih zmečkamo, poseben, smolnat duh. Cvetni popki so spočetka zaviti v rjavkastosivo tkivo, ki ima prav tako značilen duh. Iz njih se razvijejo do 12 cm dolgi cvetni listi. Vonj popolnoma odprtih magnolijinih cvetov je težko določljiv, ker sestoji iz več vrst. Zani-mivo je, da čebele, ki ostanejo dalje ča-sa na magnolijinih cvetovih, popadajo omamljene na tla in poginejo. Pa še drugo posebnost imajo ti cvetovi, nam-reč da so odprti le ob suhem in lepem vremenu, ob vlažnem in deževnem pa se zapro. Oprašitev oskibi navadno zlata mimica (cetonia), ki se nastani v cvetu, kjer ima stanovanje in prehrano, ponoči pa, ko se cvet zapre, varno zavetje. Hrošč ostane v njem tako dol-go, dokler se cvet ne ospe.

Pri nas gojimo navadno le nekaj zvrsti prave magnolije (magnolija gran-diflora), posebno je to zgodaj cvetoča «magnolia grandiflora precox» in «Gal-lisnioniensis. Gojitev je kaj preprosta. Seme magnolije vsejemo v lonec dobre vrtné prsti in ga postavimo na toplo. Ko vzklije, ga prenesemo na svetlobo. Mlado rastlino moramo vsaj 4—5 let vzgajati v loncu in jo varovati, da ne pozebe. Šele kasneje presadimo mag-nolijo na topel prostor na vrtu, da je v zavetju, in jo čez zimo ščitimo. Mag-nolij ne obrezujemo, odstranimo jim le suhe in polomljene vejice. Cvetje ni primerno za vazo, ker je zelo občutljivo.

O KOPALCIH IN TURISTIH

Glavno pravilo za olikanega človeka je, da s svojim vedenjem ne zbuja pozornosti. Samo neotesani ljudje se bodo hrupno in nebrzdano vedli. Majhni otroci, ki jih ni moči brzdati, delajo dovolj hrupa, zato pa upravičeno pričakujemo, da se odrasla mladina lepše vede. Ženske se pri sončenju ne smejo zvirati in se vesti, kakor da bi bile v popolni samoti. Ena izmed najlepših ženskih lastnosti je sramežljivost!

Vedenje turistke na poti in v planinskih kočah priča o njeni vzgoji in izobrazbi. Papirja, ostankov jedi, praznih škatel in steklenic ne smemo metati proč. Take odpadke oddamo oskrbnici koč. V kočah moramo paziti na red in snago, prav tako pri klopeh, pri studecih in pri podobnih počivališčih. Udomačila se je navada, da se turisti, če se srečajo, pozdravijo.

Ženska se naj za turistični izlet primerno obleče. Športni kostum je za takšne izlete najpripravnejši. Oprtnik naj bo majhen in naj vsebuje le najpotrebnejše. Na gore ne nosimo celega lepoticnega salona s seboj. Smešno je, če zagledamo v planinah našminkano damo.

V planinski koči se vedimo mirno, posebno ponoči. Potlej lahko upravičeno zahtevamo mir tudi od drugih gostov. Popivanje in razgrajanje po planinskih kočah kaže skrajno neotesanost. Takšni turisti naj ne hodijo v božjo naravo, zadovoljijo se naj s kako predmestno gostilno. Pravi turist je zvečer dovolj truden, da si želi počitka, in ga je tudi potreben. zž

*

Knjiga «Vedenje, družba, potovanje, dopisovanje» Vam da še veliko drugih dobrih nasvetov. To in še štiri druge knjige dobite za 37 din, ki jih še danes nakažite na «Ženo in dom».

PRANJE FINIH IN OBCUTLJIVIH ČIPK.

Takšne čipke ovijemo okrog steklenice, katero premikamo sem in tja v pralni raztopini. Kot pralno sredstvo se je obnesla najbolj razredčina 1 dela Čistinita v 15 delih mlačne vode. S tem sredstvom operemo čipke v hipu, ne da bi trpele še tako nežne barve in nitke. Po pranju jih je treba v čisti vodi temeljito izplakovati.

Knjiga „Veselo praznujmo“ je danes priložena. Če je niste dobili, tedaj nakažite po priloženi položnici za pet praktičnih knjig 37 din. Prvo knjigo „Veselo praznujmo“ Vam potem priložimo prihodnji številki.

Sladni sladkor v vsakdanji prehrani.

Ta fina hrana je postala v toku časa sestavni del vsakdanje prehrane najširših ljudskih slojev. Zakaj jedro Kneipove sladne kave, s katero pripravljajo danes milijoni gospodinj belo kavo, sestoji iz karameliziranega sladnega sladkorja; tri četrtine teže te kvalitetne sladne kave so dragoceni sladni sladkor, ki daje kavi redilnost in izredno fin okus.

Še danes nakažite
15- din za to ko-
ristno knjigo. - Ako
nimate položnice,
jo dobite pri vsakem
poštnem uradu za
25 par. Na to po-
ložnico zapišite
„Žena in dom”,
uprava, Ljubljana,
štev. 15.490.

Dr. Lado Vavpetič:

Življenje in zapisana pravica

Samo še nekaj izvodov zgornje knjige
je za Vas po 15- din
na razpolago. Druga izdaja, ki se že tiska,
bo veljala 34- din.

ODLIČNO SE VAM BO PODAL

kateri koli izmed teh naših modernih površnikov

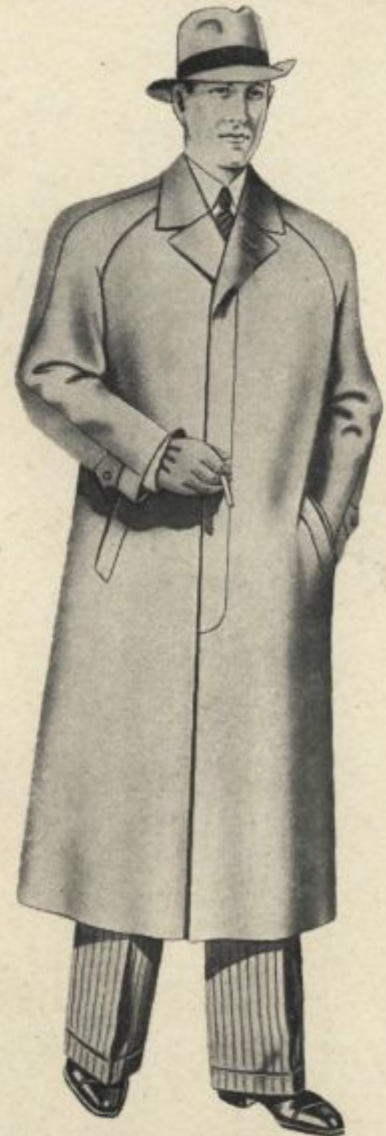
U 18-15. Pomladni površnik, krojen po najnovejši modi, «slipona»-kroj, iz čisto volnenega gabardena, s fino svileno podlogo in prvovrstnim priborom
Din **840**.-

Fin moški klobuk iz zajčje dlake, v vseh modernih barvah
Din **145**.-

U 18-14. Pomladni površnik, izredno eleganten kroj, najnovejša moda, našiti žepi, široki reverji, široka ravna linija, čisto volnena tkanina
Din **790**.-

Moški klobuk odlične kakovosti, v vseh modernih barvah
Din **90**.-

U 18-11. Površnik iz balonske svile, v najnovejših barvah, zelo praktičen za vsako priložnost, nepremočljiv, dvojen
Din **580**.-, enojen
Din **450**.-

Moški klobuk, v vseh modnih barvah
Din **55**.-

POVRŠNIKI IN OBLEKE
(prodaja v II. nadstr.)

KLOBUKI, PERILO, KRAVATE, NOGAVICE itd.
(prodaja v pritličju)

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b, I l i c a 4 i n 6

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vs leto Din 105.- in naročnina za družinski list «Priatelj» s prilogo «Za pridne roke» je 62.- din, skupaj torej 167.- din, za pol leta din 84.-, za četrtleta din 43.-; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 6.-; za Italijo Lir 90.-.

Posamezna številka din 5.-, krojna priloga din 2.-, gospodinska knjiga din 30.-, «Priatelj» s prilogo din 7.-.

Deset broširanih leposlovnih knjig din 100.-, Vezava din 60.-. — Deset broširanih rodbinskih knjig din 67.-. Vezava din 60.-.

Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorna urednica Rijja Podkrajškova v Ljubljani.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/L. Tel. 21-32. Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Francé Pintar v Ljubljani).